

Житието на Пророка Мухаммад

(д-р Мустафа ас-Сибай)

Първа глава

Най-важните източници, на които се опира житието на Пророка Мухаммад, мир нему, са четири.

1. Свещеният Коран

Това е основният източник, от който черпим сведения за житието на Пророка. Свещеният Коран отделя внимание на юношеските години,

“Не те ли намери Той сирак и не те ли приюти? И те намери заблуден, и те напъти.”

[93: 6 -7]

както и на неговата възвишена и благородна нравственост:

“Ти наистина имаш велик нрав.”

[68: 4]

В Корана се говори също за страданията и мъките, които преживява Мухаммад, мир нему, докато издига призива си към Аллах, споменава се още за магьосничеството и лудостта, които многобожниците му приписвали, противопоставяйки се на религията на Аллах великия и всемогъщия. Коранът се спира и на преселването (хеджрата) на Пратеника на Аллах, както и на най-важните битки, които той води, след като е извършил своето преселване. Така чрез Корана ставаме свидетели на битките на Бадр и Ухуд, научаваме за съюзените племена (ал-Ахзаб) и примирието при ал-Худайбия, за завоюването на Мека и сражението при Хунайн. Корана ни разкрива и някои негови чудеса, като това, което Мухаммад, мир нему, извършва при своето нощно пътешествие (Исра’) от Мека до Ерусалим и възнесението до небесата (Мирадж).

С други думи, в Корана се говори за много от събитията и фактите, свързани с житието на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари. И тъй като нашето Священо писание е най-достоверното и най-непротиворечиво засвидетелстваното писание на земята, писание, в текстовете на което и в тяхната историческа достоверност никой разумен човек не би помислил да се усъмни, то свързаните с житието на Пророка факти и събития, които се разглеждат в Корана, следва да бъдат смятани за най-истинния възможен източник на това житие.

Трябва да се отбележи все пак, че Коранът не се спира на подробностите около пророческите събития, а ги засяга твърде общо. Така например когато в него се говори за някаква битка, не се споменават нито причините за нея, нито броят на участвалите в нея мюсюлмани и многобожници, нито броят на убитите и пленени многобожници, а се дава израз на уроците и поученията от тази битка. Същото се отнася и за превежданите в Корана предания за предишните пророци и за по-древните народи. Поради това ние не можем да се осланяме единствено на отнасящите се до житието на Пророка текстове от Корана, за да придобием цялостна представа за живота на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари.

2. Достоверното предание (Сунната) на Пророка

Достоверното предание на Пророка се съдържа в посветените на тази област от ислямското познание сборници, които се ползват с огромен авторитет в ислямския свят.

Това са така наричаните “Шест сборника”, авторите на които са ал-Бухари, Муслим, Абу Дауд, ан-Насаи, ат-Тирмизи и Ибн Маджа. Към тях могат да се прибавят “Муатта” на имам Малик, както и “Муснад” на имам Ахмад. Всички тези съчинения, и най-вече тези на ал-Бухари и Муслим по своята истинност, надеждност и безупречно изложение на фактите бележат връхната точка в тази област от ислямската наука. Що се отнася до останалите сборници, то те съдържат достоверни и добри хадиси*, ала в някои от тях има и слаби хадиси.

Чрез тези сборници, които съдържат по-голямата част от живота на Пророка, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и в които се описват свързаните с живота му събития, битките и делата му, можем да си изградим всеобхватна, макар и не винаги цялостна представа за житието на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари. Тяхната надеждност, авторитет и достоверност се засилват още повече от факта, че са достигнали до нас посредством свързващо звено от свидетели, отвеждащо до самите очевидци на събитията сподвижниците на Мухаммад Аллах да е доволен от тях. Това са хората, които са общували непосредствено с Пратеника на Аллах и са били негови неотлъчни спътници по време на пророческата му мисия. Чрез тях е укрепил Аллах религията си, тях именно е наставлявал Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари. Поради това те представляват най-съвършеното поколение в историята поколението, притежаващо най-праведна нравственост и най-крепка вяра, най-благонадеждна искреност, най-възвишена духовност и най-зряла мисъл. Ето защо на всички техни разкази за Пратеника на Аллах, достигнали до нас посредством истинното свързващо звено, ние гледаме като на една историческа истина, не будеща у нас ни най-малко съмнение.

Предубедените ориенталисти и техните последователи сред мюсюлманите, чиято вяра е отслабнала, и те са се увлекли по Запада и неговите учени, се опитват да породят съмнения в истинността на съдържащите преданието за Пророка и достигнали до нас авторитетни сборници с хадиси. С това те целят да унищожат ислямското право и да поставят под съмнение фактите и събитията от житието на Мухаммад. Ала Аллах е този, който е поел грижата за опазването на Своята религия. Той дава сили на вярващите в Него, за да отвръщат на несправедливите им нападки. Така в моята книга “Преданието (Сунната) на Пророка и неговото място в ислямското законодателство” аз изложих усилията на нашите учени в осветляването на преданието на Пророка, приведох съмненията на ориенталистите и техните последователи и ги оспорих със средствата на науката. Моля се на Аллах да ми въздаде за стореното от мен. Дано в деня, в който ще се изправя пред него, това да бъде част от извършените от мен добри дела.

3. Арабската поезия от времето на Мухаммадовото послание

Безспорен факт е, че идолопоклонниците отправяли нападки към Пратеника на Аллах и неговия призив чрез стиховете на своите поети. Това принуждавало мюсюлманите да им отвръщат на свой ред чрез стиховете на собствените им поети, най-известните сред които са Хасан ибн Сабит, Абдуллах ибн Рауаха и др. Правоучителните и посветените на житието на Пророка съчинения, които били

написани в по-късно време, съдържат голяма част от тези стихове. От тях можем да извлечем много факти, характеризиращи средата, в която е живял Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и в която е набирал сили призивът на Исляма още от своето зараждане.

4. Книги, посветени на житието на Пророка

Фактите и събитията от житието на Пророка се съдържали в предания, които сподвижниците на Мухаммад, Аллах да е доволен от тях, разказвали на идващите след тях поколения. Някои от тези доблестни мъже не пропускали дори и най-дребните факти и подробности от житието, а техните последователи си препредавали помежду си тези сведения, като ги записвали. Други от последователите проявявали интерес към всичките аспекти на житието. Най-видните представители на това направление били Абан ибн Осман ибн Аффан (32-105 г. по Хиджра), Аллах да е доволен от него, и Уруа ибн аз-Зубайр ибн ал-Ауам (23-93 г. по Хиджра). А от техните последователи най-известни били Абдуллах ибн Абу Бакр ал-Ансари (починал през 135 г. по Хиджра), Мухаммад ибн Муслим ибн Шихаб аз-Зухри (50-124 г. по Хиджра), който успял да събере преданието (Сунната) на Пророка по времето на Омар ибн Абделаазиз по негово нареждане, както и Асим ибн Омар ибн Катада ал-Ансари (починал през 129 г. по хиджра).

В последствие интересът към житието на Пророка се пренесъл и към по-новите поколения, които започнали да съставят съчинения по тази тема. Сред най-известните първи автори на подобни съчинения бил Мухаммад ибн Исхак ибн Ясар (починал през 152 г. по Хиджра). Като цяло учените, изследващи преданието на Пророка, приемали единодушно предаденото от него. Изключение правят единствено Малик и Хишам ибн Уруа ибн аз-Зубайр, които го опровергавали. Според някои учени опроверженията на тези двама големи учени, се дължали на съществуващата лична вражда между тях и Ибн Исхак.

Своето съчинение “Походите на Мухаммад” Ибн Исхак написал, като се възползвал от разкази и предания (Хадиси), които той лично слушал в Медина и Египет. За съжаление тази книга не е достигнала до нас. Тя се е загубила, така както се е загубила огромна част от нашето културно научно богатство. Все пак съдържанието на книгата се е съхранило в това, което е предал за него Ибн Хишам в своята посветена на житието книга, като последният, от своя страна е възмущавал от учителя си ал-Букаи, който бил сред най-прочутите ученици на Ибн Исхак.

Пълното му име е Абу Мухаммад Абделмалик ибн Аюб ал-Химяри. Той е роден в Басра и починал според различните предания през 213 или 218 г. по Хиджра. Ибн Хишам написал своето съчинение “Житието на Пророка Мухаммад”, като се основавал на това, което учителят му ал-Букаи бил възмущавал от Ибн Исхак, както и на преданията, които той самият чувал от своите учители. Така Ибн Хишам привеждал сведения, които не били споменавани от Ибн Исхак в неговата книга. Други, споменавани от Ибн Исхак сведения, Ибн Хишам оставил без внимание, тъй като те не съответствали на неговия научен вкус и на критичния му дух. Получила се творба, която може да бъде смятана за една от най-пълните, най-истинните и най-точните източници за житието на Мухаммад. Тя се ползвала с такъв голям авторитет сред читателите, че те веднага я свързвали с името на нейния автор. Казвали: Житието на Пророка по Ибн Хишам, а тълкуванието на тази негова книга е по двама учени от Андалусия : ас-Сухайли (508 581 г. по Хиджра) и ал-Хашини (534 604 г. по Хиджра).

“Класите” на Ибн Саад

Пълното му име е Мухаммад ибн Саад ибн Мани аз-Зухри. Роден е в Басра през 168 г. по Хиджра и починал в Багдад през 230 г. по Хиджра. Бил писар при Мухаммад ибн Омар ал-Уакиди (130-207 г. по Хиджра), който бил прочут историк, специалист по походите на Пророка и неговото житие. В своето произведение “Класите”, след като се спира на житието на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, Ибн Саад споменава имената на сподвижниците и последователите на Мухаммад в зависимост от тяхната класова и племенна принадлежност, както и според местата, в които са пребивавали. “Класите” се смята за един от най-достоверните първи източници за житието на Пророка, източник, който е изиграл значителна роля за съхраняването на житието, тъй като в него се споменават сподвижниците и последователите на Пророка.

Историята по ат-Табари

Пълното му име е Абу Джаафар Мухаммад ибн Джарир ат-Табари (224-310 г. по Хиджра). Той бил имам, законовед, специалист по преданието на Пророка и основател на течение в ислямското право, което не придобило голямо разпространение. Своята книга по история той написва, без да я посвети единствено на житието на Пратеника на Аллах, да го благослови Аллах и с мир да го дари. В началото се спира на историята на народите преди Мухаммад, след това посвещава специална част на неговото житие Аллах да го благослови и с мир да го дари, а после продължава разказа си, проследявайки историята на ислямските държави до времето малко преди своята кончина.

Ат-Табари е смятан за безспорен авторитет в своята област. Често пъти обаче той споменава хадиси, слаби или неверни, като се предоверява на това, че се позовава на автори, известни със слабите си хадиси. Такъв е случаят с позоваванията му на Абу Мухниф. Последният бил ревностен шиит, но въпреки това ат-Табари привеждал много сведения, позовавайки се на него, сякаш снемал от себе си отговорността за тях и я прехвърлял на Абу Мухниф.

Развитие на произведенията, посветени на житието на Пророка

В последствие произведенията, посветени на житието на Пророка придобили развитие. Започнали да се посвещават съчинения и наотделни аспекти от житието. Сред примерите за това са “Доказателствата за пророчеството” от ал-Асбахани, “Достойнствата на Мухаммад” от ат-Тирмизи, “Подготовката за задгробен живот” от Ибн Каим ал-Джаузия, “Лечението” от съдията Аяд и “Мистичните дарования” от ал-Касталани, като върху тълкуванието на последното съчинение аз-Заркани (починал през 1122 г. по Хиджра) написал труд в осем тома.

И днес учените продължават да пишат за житието на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, използвайки нови методи, съответстващи на изискванията на съвременния читател. Една от най-известните творби, написани в нашата съвременна епоха, е книгата “Светлината на истинното знание в житието на най-славния сред пратениците на Аллах”. Неин автор е шейх Мухаммад ал-Худари, да го осени милостта на Аллах в отвъдното. Книгата му получи много добри отзиви и беше въведена за изучаване в религиозни институти на повечето страни от ислямския свят.

Втора глава

За живота му от поемането на божията мисия до преселването (хиджра) в Абисиния (Етиопия)*

I. Исторически събития и факти.

От този период на живота му безспорни са следните исторически събития и факти:

1. Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, е бил осенен от Божественото откровение.

Когато Пророкът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, навършил четиридесет години, ангелът Джибрил му низпослал Божественото откровение в понеделник, седемнадесетия ден от месец Рамадан. За това говори имам ал-Бухари, Аллах да бъде доволен от него, който в своята достоверна книга за Пророка и чрез свързващото звено, отвеждащо до самата Аиша, майката на вярващите, Аллах да е доволен от нея, ни разказва за начина, по който му е било низпослано Божественото откровение. Ето какво казва тя:

“В началото Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, имал благочестиви видения, които го спохождали в съня му, а след това те се осъществили наяве. След това го обхванало силно желание да се усамотява и той отивал в пещерата Хира. Там по няколко ноци подред извършвал богослужения и богопреклонения. След известно време се прибирал при Хадиджа. Това продължило, докато един ден го осенила истината, когато бил в пещерата Хира. Тогава се появил ангелът и му казал: “Чети!” А той му отвърнал: “Аз не мога да чета. ”

Казва [Мухаммад]: Ангелът ме взе и ме обгърна силно, докато се изморя, след това ме пусна и каза: “Чети!” А аз му отвърнах: “Аз не мога да чета”. За втори път Ангелът ме взе и ме обгърна силно, докато се изморя, след това ме пусна и повтори: “Чети!” А аз му отговорих: “Аз не мога да чета”. За трети път Ангелът ме взе и ме обгърна силно, след това ме пусна и каза :

“Чети [о, Мухаммад] в името на твоя Господ, Който сътвори сътвори човека от съсирек! Чети! Твоят Господ е Най-щедрия, Онзи, Който научи чрез калема, научи човека на онова, което не е знаел. ”

[96: 1-5]

Носейки тези знамения в душата си, Божият пратеник, Аллах да го благослови и с мир да го дари, се завърнал и сърцето му треперело. Той влязъл при Хадиджа бинт Хуайлид и казал: “Загърнете ме, загърнете ме!” И когато го загърнали, страхът го напуснал. Той разказал на Хадиджа за случилото се и казал: “Страхувам се да не ми се случи нещо”. А тя му отвърнала: “Кълна се в Аллах! Аллах не ще те посрами никога. Та ти милееш за близките си, ти си опора за слабите, ти даваш на бедните, ти си щедър към гостите си и помагаш в бедите.” След това Хадиджа го завела при Уарака ибн Нуфил ибн Асад ибн абд ал-Уза, който бил неин братовчед. Във времето на

невежеството от преди Исляма този мъж бил приел християнството. Умеел да пише с писмото на древните евреи. Той бил старец в пределна възраст, който бил ослепял. Хадиджа му казала: “Братовчедо, изслушай сина на твоя брат! А Уарака го запитал: “Какво видя, сине на брат ми?” Тогава Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, му разказал за онова, което видял, и Уарака му казал: Този ангел (т.е. Джибрил, носителят на Божественото откровение) е същият, който се е появил при Муса. Ех, да бях млад и силен момък, когато след като обявиш пророчеството си, твоя народ те изгони!” А Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, му казал: ”а те ще ме изгонят ли?” Уарака му казал: “Да, няма такъв, който да е дошъл с нещо подобно на твоето, и после да не е имал врагове. Ако доживее дотогава, ще ти помогна колкото мога. ” Скоро след това Уарака починал и божественото откровение прекъснало .”

А в преданието на Ибн Хишам, който се позовава на Ибн Исхак, се казва: “Джибрил се явил с една обвита в брокат книга, докато той спял в пещерата на Хира, и му казал едно след друго: ”Чети... и т.н. ” По-нататък се предават следните думи на Пророка: “Прочетох го и той ме остави. Събудих се и сякаш в сърцето ми беше изписана книга. Излязох навън и стигнах до полите на планината, където чух глас от небето да казва: “Мухаммад, ти си Пратеник, а аз съм Джибрил.” Повдигнах главата си към небето, за да погледна, и видях образ на озарен от чистота мъж, стъпил с двата си крака в хоризонта на небето. Каза ми: “Мухаммад, ти си Пратеника на Аллах, а аз съм Джибрил. ” Спрях се, за да го наблюдавам, без да пристъпвам нито напред, нито назад. Започнах да обръщам лицето си на другаде, ала на която и страна в простора да погледнех, виждах само него. Така продължих да стоя, без да правя крачка нито напред, нито назад, докато Хадиджа изпрати свои пратеници да ме търсят... и т. н. ”

2. Първият човек, който повярвал в него и приел Исляма, била съпругата му Хадиджа, Аллах да е доволен от нея, последвал я братовчед му Али, Аллах да е доволен от него, който бил тогава едва на десет години. Следващият бил Зайд ибн Хариса, който бил роб на Пророка, комуто той дарил свободата, а после към тях се присъединил и Абу Бакр, наричан искреният (ас-Сидик) , Аллах да е доволен от него. А първият роб, който повярвал в него, бил абисинецът Билал ибн Рабах. И така Хадиджа била първата, която повярвала в него. Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, се помолил заедно с нея в понеделник вечерта първия ден, в който той отправил молитва към Аллах. Молитвата тогава се състояла от две коленопреклонения (ракат) сутрин и две коленопреклонения вечер.

3. И така, настъпил период, в който Божественото откровение прекъснало. За времетраенето на този период различните предания се разминават. Според най-крайните от тях той продължил три години, според други, които са достоверни, времетраенето му било само шест месеца. Прекъсването на Божественото откровение било силен удар за Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, което го натъжило дълбоко. Възнамерявал да се хвърли от върха на планината от скръб по това, че Аллах го е изоставил, след като го е бил избрал и му е бил отредил честта да възвести Неговото послание. Ала след това Божественото откровение отново го осенило и за това разказва имам ал- Бухари в своята достоверна книга, като се позовава на Джабир ибн Абдуллах ал-Ансари, който от своя страна свидетелства за думите на Пророка, Аллах да го благослови и с мир да го дари, които гласят: “Както си вървах, чух изведнъж глас от небето, погледнах нагоре и видях ангела, който ми се яви в Хира, да седи на един трон, разположен между небето и земята. Аз силно се изплаших от

него, върнах се в къщи и им казах: “Загърнете ме!” Тогава Всевишния Аллах, ми низпосла следното:

”О, ти, който се обвиваш (в своите одежди), стани и предупреждавай, и твоя Господ възвеличавай, и дрехите си почиствай, и скверността отбягвай.”

[74:1 5]

Божественото откровение се засили след това и вече идваше без прекъсване. ”

4. След това Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, започнал да призовава към Исляма онези, на които се доверявал, и това продължило три цели години. Така няколко мъже и жени от онези, които били известни със своя здрав разум и крепките си души, приели Исляма.

5. След като броят на приелите Исляма достигнал близо тридесет човека, Аллах наредил на своя Пратеник, Аллах да го благослови и с мир да го дари, да провъзгласява открито своя призив към Аллах. Свидетелство за това откриваме в следните думи на Всевишния:

“Извести онова, което ти бе повелено, и се отдръпни от съдружаващите!”

[15:94]

6. С това се започнал периодът на страданията на новите вярващи и на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари. Многобожниците се изплашили за това, че Пратеникът на Аллах порицава мечтите им, за това, че осъжда боговете им, че идва при тях с нова религия, която призовава към един единствен бог, когото очите не могат да обхванат, ала който обхваща очите и който е Всемилолюбивият и Всезнаещият.

7. През този период Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, тайно се събирал с вярващите в дома на ал-Аркам ибн Абу ал-Аркам, който също бил приел Исляма. Там Божият пратеник произнасял пред тях низпославаните му знамения на Свещения Коран, и ги учел на наредбите и законите на религията, които му били изпращани.

8. Един ден Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, получил нареждането да увещава своите съплеменници. Той застанал върху Сафа и призовавал към Исляма всяко едно от семействата на Курайш. Казал им да престанат да се покланят на идолите си. Обещавал им градините на Рая и ги предупреждавал за мъките на Ада. И тогава Абу Лахаб му казал: “Да пукнеш дано, та за това ли си ни събрал?”

9. Курайшите решили да погубят Пратеника на Аллах, ала чичо му, Абу Талиб, го закрилял и отказал да го предаде в ръцете им. После, когато те си отишли, чичо му поискал от него да посмекчи своята проповед. Тогава той помислил, че чичо му го оставя без подкрепа, и изрекъл прочутите си слова: “Дори и да сложеха слънцето от дясната ми страна, а луната от лявата, за да изоставя това дело, няма да се

откажва от него. Или Аллах ще го доведе до победа, или аз ще загина за него не бих го изоставил.”

10. След това се засилил гнетът на многобожниците към Пратеника на Аллах и неговите сподвижници, докато някои от тях починали от тези страдания, а други останали слепци.

11. Когато курайшите видели колко крепки и непоколебими са вярващите, те решили да преговарят с Пратеника на Аллах, като били готови да му дадат колкото пари поиска или да го издигнат за свой господар, ала той отхвърлил всичко това.

12. Когато Пратеникът на Аллах видял упорството на курайшите и непрекъснатите страдания, на които те подлагали неговите сподвижници, той им казал: *”Отидете в абисинската земя, там управлява цар, който не измъчва никой от онези, които са при него. Така Аллах ще облекчи страданията ви и ще ви избави от това положение.*” Тогава за пръв път се преселили дванадесет мъже и четири жени. После те се завърнали, след като научили, че Омар се е присъединил към новата религия и че Ислямът набира сили, ала скоро след това отново поели обратно. А с тях имало и други правоверни. При второто преселване (хиджра) в Абисиния броят на преселниците достигнал осемдесет и трима мъже и единадесет жени.

13. Многобожниците прекъснали всякакви отношения с Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и с родовете Хашим и ал-Муталиб, като нито търгували, нито се сродявали, нито общували, нито пък имали намерение да се помирят някога с тях. Това положение продължило две или три години, време, през което Пратеникът на Аллах и хората, които били с него, се изтозили до краен предел. След това бойкотът на многобожниците престанал и това се дължало на усилията на разумните сред курайшите.

II. Поучения и поуки

1. Ако Аллах поиска да насочи някого от своите раби да проповядва за благото и за благочестивата промяна на обществото, той влага в сърцето му омраза към заблудата и покварата, в които тъне това общество.

2. Мухаммад, Аллах да го благослови и с мир да го дари, не се стремял към пророчеството и не мечтаел за него, а сам Аллах му внушил да се усамотява, за да служи на Аллах и така да се очисти душата му и да се укрепва духът му, за да може да понесе бремето на своята мисия. Защото ако той, Аллах да го благослови и с мир да го дари, се беше стремял към пророчеството, нямаше са се изплаши, когато му беше низпослано откровението от Аллах, и нямаше да отиде при Хадиджа, за да я помоли да му разтълкува тайнството на това, което е видял в пещерата на Хира. Той се убедил, че е Пратеник на Аллах, едва след като Джибрил му казал: “Мухаммад, ти си Пратеник на Аллах, а аз съм Джибрил”, и едва след като той, Хадиджа и Уарака ибн Науфал разбрали, че това, което е видял в пещерата, е било Божествено откровение, което е било низпославано на Муса, мир нему.

3. Ако призивът към благочестива промяна се окаже странен за вярванията на народа, ако не е по силите на неговия разум, тогава Божият проповедник е длъжен да не

го възвестява открито, докато не повярват в него хора, които да са готови да умрат за него, жертвайки мило и драго. И дори ако наставникът бъде подложен на гнет и страдания, неговите вярващи последователи ще отправят неговата проповед, ще осъществяват нейното предназначение и така ще продължат делото му.

4. Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, призовал арабите към нещо, към което те не били привикнали. Поради това те силно възнегодували срещу неговата проповед и всячески се стремели да погубят него и сподвижниците му. В този факт се съдържа историческо опровержение на твърдението на онези проповедници на национализма, според които Мухаммад, Аллах да го благослови и с мир да го дари, бил дал израз в своето послание на надеждите и стремленията на арабите по онова време. Това е едно смешно твърдение, което, както се убедихме, безспорните исторически факти и събития напълно опровергават. А това, че авторът на това твърдение и неговите съмишленици са изказали тези думи, се дължи на тяхната ревностна привързаност към доктрината на национализма и на това, че разглеждат Исляма като явление, произтичащо от индивидуалните особености и мисленето на арабите. Но същото това е явно отричане на пророческата мисия на Пратеника на Аллах и силно принизяване на посланието на Исляма.

5. Проявената от правоверните твърдост и непоколебимост във вярата си, след като злосторниците и изпадналите в заблуждение ги подложили на толкова много страдания и жестоки гонения, е доказателство за тяхната искрена вяра и неподправени убеждения, за тяхното душевно и духовно величие. Те разбирали, че тяхната чиста съвест, спокойствието на техните души и умове, и задоволството на Аллах от тях, са неща, много по-значими от страданията, лишенията и гоненията, на които били подложени телата им.

Искрените вярващи и честните проповедници на Аллах са изпълнени винаги с грижа за своя дух, не за плътта си. Те се стремят да удовлетворят потребностите на своя дух и не обръщат внимание на отмората и насладата, които изисква плътта им. По този начин побеждават проповедите на Аллах и така народите се отърсват от мрака и невежеството.

6. В думите, изречени от Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и по-специално в думите отправени към чичо му Абу Талиб, както и в отказа му от предлаганите му от курайшитите пари и власт, се съдържа доказателство за неговата искреност в проповядването на посланието на Аллах и в желанието му да напътства хората. Също така призоваващият към Аллах трябва да бъде решен да продължава своята проповед, с каквото и да му се противопоставят празнодумците, и да извърща поглед от изкушенията на онези, които му предлагат постове и слава. А трудностите, които понасят вярващите по пътя към правдата, са гаранция за тяхната чиста съвест и спокойствието в сърцата им. Уповаването на Аллах и стремежа към неговия рай са неща по-значими и по-скъпи за тях от всички постове на този свят, от всичките му пари и слава.

7. Призоваващият към Аллах трябва да се събира редовно със своите съратници всеки ден и всяка седмица, за да укрепва вярата им чрез своята проповед, за да ги поучава в нейните пътища, в нейния морал и нравственост.

8. Проповедникът е длъжен да се интересува за своите родственици и да ги запознава със своята проповед за благочестива промяна. А ако те се отвърнат от нея, то той няма вина пред Аллах, нито пред хората за туй, че те тънат в поквара и заблуда.

9. Ако призоваващият към Аллах установи, че съществува опасност за живота на неговата общност или че техните убеждения са заплашени от неверието и съблазънта, той трябва да им осигури място, в което да намерят убежище от враждебността на празнодумците. Това обаче не отрича готовността за саможертва, която е дълг за всеки проповедник на правдата, защото ако вярващите са малцинство, празнодумците могат да ги изстребят напълно и да се отърват от тяхната проповед, докато ако те са на сигурно място, това е гаранция, че проповедта им ще продължава и ще се разпространява.

10. В това, че Пратеникът на Аллах наредил на своите сподвижници да се преселят в Абисиния се съдържа доказателство, че онова в религията, което обединява вярващите въпреки някои различия в религиите им помежду им, е по-силно и по-крепко от онова, което ги обединява с идолопоклонниците и безбожниците. По своя произход и по своите корени небесните вярвания са единни в своите велики обществени стремления, единни са и със своята вяра в Аллах, в Неговите пратеници и с Съдния ден. И това е нещото, което превръща обединяващото ги благочестие във връзка по-здрава и по-крепка от каквито и да са връзки на родството, на кръвта или месторождението, които ги обединяват с безбожието, идолопоклонничеството и неверието в законите на Аллах.

11. Празнодумците не се покоряват лесно пред радетелите за правдата. Всеки път, когато се провалят в опитите си да се противопоставят на проповедта за правда или да я унищожат, те измислят други начини. Това продължава, докато правдата постигне своята окончателна победа и злосторниците намерят смъртта си.

Трета глава

За живота му от преселването (хиджрата) в Абисиния до преселването (хиджрата) в Медина

I. Исторически събития и факти

Случилото се през този период от живота му се характеризира със следните важни събития и факти:

1. На десетата година, откакто Мухаммад поел своята мисия, починал чичо му Абу Талиб. През живота си той ревностно защитавал своя племенник, Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и курайшите не можели да погубят Пророка, подлагайки на страдания душата му през целия живот на Абу Талиб, защото той внушавал у тях уважение и страхопочитание. Но когато Абу Талиб починал, те се осмелили да подложат на още по-силни страдания Пророка, Аллах да го благослови и с мир да го дари. Ето защо неговата смърт породила дълбока скръб в душата на Пророка, Аллах да го благослови и с мир да го дари. Той силно жelaел Абу Талиб да приеме Исляма, докато лежал на смъртния одър, но той отказал, от страх да не бъде белязан с петното на позора сред народа си.

2. На същата година починала и Хадиджа, Аллах да е доволен от нея. Тя успокоявала Пратеника на Аллах и облекчавала мъките, които му причинявала враждебността на курайшите. Когато тя починала, той силно скърбял за нея. Така годината, в която починали чичо му Абу Талиб и съпругата му Хадиджа, била наречена “Година на скръбта”.

3. Когато се засилили коварните замисли на курайшите и Пратеника на Аллах бил подлаган на още по-големи страдания след смъртта на чичо му и съпругата му, той се отправил към ат-Таиф, като се надявал, че племето Сакиф ще се вслуша в неговата проповед и ще го подкрепи. Там обаче го посрещнали грубо и неблагодарно. Настроили срещу него своите юноши, които го замервали с камъни, докато потекла кръв от пречистите му нозе. После той се укрil в една от градините на ат-Таиф и отправил към Аллах следната смирена молитва: *“О, Аллах, пред Теб се жалвам за туй, че ми липсват сила и мъдрост и за туй, че съм презиран от хората, о, най-милостиви сред милостивите. Ти си Бог на онеправданите, Ти си мой Бог, на кого ме оставяш? На онези, които ме мразят или на врага, когото остави да властва над делата ми? Стига Твоят гняв да не е насочен към мен, аз не бих се притеснявал. Твоето прощение е най-живителното за мен. Аз търся прибежище в светлината на Твоето лице, чрез която Ти озари мрака, в която този свят и отвъдният придобиха своя съвършен порядък. Да не слезе гневът Ти върху мен, да не ме спохожда Твоята ярост и да продължава Твоето порицание, докато се изпълниш със задоволство, защото няма сила и няма мощ, която да не идва чрез Теб!”*

4. Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, се завърнал от ат-Таиф, без да са се вслушали сакифите в неговата проповед. За щастие обаче, намерил се един младеж на име Аддас, слуга на Утба и Шайба, синовете на Рабиа, който приел Исляма. Аддас бил християнин и неговите господари му казали да поднесе

на Пратеника на Аллах малко грозде. Когато Аддас поднесъл гроздето на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, той го взел и, като започвал да яде, казал: “В името на Аллах.” Това направило силно впечатление на Аддас, защото нямало друг човек сред народа, който да говори така. И след разговор с Пророка, Аддас приел Исляма.

5. Станало чудото, което наричаме “Нощното пътешествие на Мухаммад от Мека до Йерусалим (Исра’) и неговото възнасяне до небесата (Мирадж)”. Относно времето, по което се е случило това, съществуват разногласия. Безспорно е обаче, че то е станало преди преселването (хиджрата), на десетата година откакто Мухаммад е поел своята мисия или по-късно. Истината, зад която застават почти всички учени, е, че тези две събития са станали в една и съща нощ и при пълно съзнание на духа и тялото. В тази нощ Пророкът бил пренесен от свещената джамия в Мека (Ал-Масджиду-л-Харам) до далечната джамия в Йерусалим (Ал-Масджиду-л-Акса), после се възнесъл обратно в дома си в Мека. Той съобщил на курайшите за това чудо, но те му се присмели и се подигравали с него. Повярвали му обаче Абу Бакр и силните във вярата.

6. От тази нощ нататък, всеки пълнолетен и здравомислещ мюсюлманин бил задължен да отправя по пет молитви на ден.

7. Всяка година в сезона на поклонничеството (хадж) Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, обикалял племената и ги призовавал да приемат Исляма и да се откажат от идолопоклонничеството. Веднъж по време на една от тези свои обиколки при ал-Акаба (местност в Мека), където се хвърлят камъчета, той срещнал една групичка от племената Аус и Хазрадж, призовавал ги да приемат Исляма и те се присъединили към новата религия. Те били седем на брой и когато се върнали в Медина, разказали на своите съплеменници за срещата им с Пророка, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и за това, какво означава да изповядваш Исляма.

8. На следващата година дванадесета по ред, откакто Мухаммад поел своята мисия, в сезона на хадж пристигнали дванадесет мъже от помощниците (ансарите)³, срещнали се с Пророка, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и му се заклели във вярност, а когато поели обратно, Мухаммад изпратил с тях в Медина Мусааб ибн Умайр, за да чете на тамошните мюсюлмани Корана и да ги поучава в Исляма. Така Ислямът се разпространил масово в Медина.

9. Една година по-късно, през сезона на хадж вече дошла по-голяма група помощници (ансари), които тайно се срещнали с Пророка, Аллах да го благослови и с мир да го дари. Те били седемдесет мъже и две жени и му се заклели, че ще му помагат, ще го подкрепят и ще го защитават така, както ще защитават своите жени и деца. После се завърнали в Медина, след като той избрал дванадесет от тях и ги поставил за старейшини над съплеменниците им.

II. Поучения и поуки

1. Възможно е Божият проповедник да бъде закрилян от някои от своите родственици, та дори и те да не са съпричастни към неговата проповед. Това е от полза за призива към Аллах, особено когато той е изправен пред големи трудности. То също така пречи на злосторниците да проявяват своята враждебност към проповедника на Аллах в стремежа си да го погубят или да го накарат да страда. Призоваващият към Аллах може да се възползва от родовата солидарност на племето и семейството, за да

осигури своята закрила и закрилата на своята проповед, ако обаче успее да се запази чист от скверността на племето.

2. Благочестивата съпруга, която вярва в призива към правда, облекчава голяма част от трудностите, пред които е изправен нейният съпруг и проповедник на Аллах. Тя бива съпричастна към неговите грижи и страдания и по този начин успява да облекчи бремето на тези грижи и да вдъхне в душата му готовността да върви напред и да бъде твърд и непоколебим в своите начинания. Така тя спомага твърде много за успеха на призива към Аллах и неговото победоносно осъществяване. А отношението, което проявявала Хадиджа, Аллах да е доволен от нея, към Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, представлява висш пример за това колко значима роля може да изиграе вярващата в призива към правда за успеха на нейния съпруг и проповедник на Аллах, за неговата твърдост и непоколебимост и за готовността му да продължава своята проповед. Ето защо кончината на такава съпруга, когато се разгаряла битката за промяна към правдата и благочестието, представлявала огромна загуба, станала причина нейният съпруг и проповедник на Аллах да изпадне в дълбока скръб и печал.

3. Скръбта от загубата на родственика, който защитавал призива към правда, въпреки че не вярвал в него, както и тази за забата на искрената и вярваща съпруга, е скръб, която произтича от лоялността към проповедта на Аллах и обичта към образцовата съпруга заради подкрепата и саможертвата, която тя проявявала. Поради това, когато Абу Талиб починал, Пратеникът на Аллах казал: *“Да те осени Божията милост в отвъдното и дано опрости Аллах твоите прегрешения. Аз не ще престана да се моля за твоето опрощение, докато Аллах не ме възпре.”* След това мюсюлманите последвали Пратеника на Аллах и започнали да се молят за опрощаване на своите мъртъвци многобожници, докато Аллах да бъде благославян в Своето величие не изпратил следните Свои думи:

“Не подобава на Пророка и на вярващите да молят прошка за езичниците, дори да са роднини, след като им стана ясно, че те са обитатели на Ада.”

[9:113]

Тогава Пророкът се отказал да се моли за опрощаването на Абу Талиб, отказали се и мюсюлманите да се молят за опрощаването на техните мъртъвци.

Също и по тази причина Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, продължава през целия си живот да говори за достойнствата на Хадиджа: да се моли за нея, за да я дари Аллах със Своята милост в отвъдното; и да се грижи за нейните приятелки. Стигнало се дотам, че Аиша започнала да ревнува от нея, макар че тя била мъртва, защото слушала много хвалебствия, които Пророкът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, отправял за Хадиджа. Разказвайки за Аиша, Аллах да е доволен от нея, ал-Бухари предава следните думи: *“Не съм ревнувала от никоя друга жена на Пророка, Аллах да го благослови и с мир да го дари, така, както съм ревнувала от Хадиджа. Не съм я виждала, но Пророкът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, много често говореше за нея. Понякога той колеше овца, нарязваше я на части и я изпращаше на приятелките на Хадиджа. А понякога аз му казвах: “Сякаш на света не е имало друга жена, като Хадиджа.” А той ми отвръщаше: “Да, не е имало, не е имало и аз имах рожби от нея” .*

4. В това, че Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, се отправил към ат-Таиф, след като Мека се отвърнала от него, се съдържа доказателство за непоколебимата решимост в душата на Пратеника на Аллах да продължи да отправя своя призив към Аллах. Той не се отчаял от това, че хората не са се вслушали в неговите думи и продължил да проповядва. А пък това, че сакифите настроили своите глупци и младежи срещу Пратеника на Аллах, свидетелства за това, че природата на злото е навсякъде еднаква, тя се корени в глупаците, които карат да страдат проповядващите доброто. Кръвта, която потекла от нозете на Пророка, Аллах да го благослови и с мир да го дари, на най-всеславния Пророк сред пророците, е най-значимият пример за това на какви страдания и гонения са подлагани проповедниците на Аллах по пътя им към Аллах. Що се отнася до молбата на Пророка Аллах да го благослови и с мир да го дари, която той отправя в градината, то тя е още едно потвърждение за искреността на Пратеника на Аллах в неговия призив към Аллах и за неговата решимост да продължава този призив пред каквито и трудности да бъде изправян. Защото той се интересувал единствено от отношението на Аллах към него, а не от отношението на първенците и властниците, нито от това на тълпата и простолюдието. По този повод в молбата се казва: “Стига Твоят гняв да не е насочен към мен, аз не бих се притеснявал.” От нея става ясно още, че призоваващият към Аллах трябва да черпи своите сили от Него, търсейки убежище и помощ, когато се засилят страданията над него, че всичкият страх, който той изпитва, трябва да произлиза от яростта и гнева на Аллах към него, но не и от яростта на когото и да е друго.

5. Чудото, наричано “Нощното пътешествие на Мухаммад от Мека до Йерусалим (Исра’) и неговото възнасяне до небесата (Мирадж)”, навежда на много изводи, на три от които ще се спрем по-надолу.

а) Тук се свързват въпросът за далечната джамия (ал-Акса) и това, което я заобикаля (Палестина) с каузата на ислямския свят, защото след като Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, поел своята мисия, Мека се превърнала в център, сплотяващ ислямския свят и обединяващ неговите стремежи. Защитата на Палестина е защита на самия Ислям, тя е дълг на всеки мюсюлманин по всички краища на земята. Липсата на ентузиазъм за защитата на Палестина и нейното освобождаване е удар в сърцето на Исляма. Това е престъпление, за което Аллах ще накаже всеки, който вярва в Него, и в Неговия Пратеник.

б) Това е символ за духовното извисяване на мюсюлманина, за неговия дълг да се издигне над суетата и низките страсти на този свят, да се отличи от останалите човеци чрез висотата на своя светоглед, чрез величието на своите стремления и чрез вечното си пребиваване във висините на най-висшите идеали.

в) Това събитие свидетелства за възможността да бъде изучаван космосът и да се преодолява земното притегляне. Чрез своето възнасяне до висините, Пратеникът на Аллах се оказал първият космонавт в цялата история на човечеството. Достигането до космоса и успешното завръщане на земята е напълно възможно. Това се е случило с Пратеника на Аллах в неговата далечна епоха по един чудесен начин. Днес е възможно да се случи с всеки човек заради постиженията на науката в тази област.

6. Въвеждането на задължителната петкратна молитва в нощта на възнасяне на Мухаммад до небесата свидетелствува за величието на мъдростта на Аллах. Чрез тази Своя наредба Аллах сякаш се обръща към правоверните Си раби, за да им каже: “Ако

възносянето към небесата на вашия Божи Пратеник с неговите дух и тяло е чудо, то нека вашите души и сърца се възвисят към Мен по пет пъти на ден. Нека чрез това ваше духовно извисяване да се издигате над суетата и низките страсти в живота ви и нека съзерцавате чрез него Моето величие, Моята мощ и неподражаемост, за да ви направи това да господствувате над земята, но не по пътя на робството, на подчинението и силата, а по пътя на добрината и духовното усъвършенстване, по пътя на пречиштането и нравственото облагородяване, в крайна сметка по пътя на молитвата. ”

7. Това, че Пратеникът на Аллах излязъл да проповядва пред племената в сезона на поклонничеството (хадж) свидетелства за това, че Пратеникът на Аллах не трябва да отправя своя призив към доброто само пред хората, участващи в организираните от него събирания или само пред своето собствено обкръжение, а е длъжен да ходи на всички места, където се събират или където е възможно да се събират хората. Той не трябва също да се отчайва, когато се отвръщат от него многократно, защото Аллах ще му изпрати поддръжници, които ще повярват в благата му проповед, без да се е надявал в това и без да го е очаквал. А тази малка групичка, която е направлявана от него по правия път, може да се окаже в някои случаи с огромен принос за разпространяването на неговия призив към добрина и правда и за окончателната му победа над злото и неговите помощници. Така вярата на първите седем помощници (ансари), които най-напред се срещнали с Пратеника на Аллах, довела до проникването на Исляма в Медина. Това се оказало решаващо за неговото разпространение и за утвърждаването му там, а то на свой ред позволило на преследваните правоверни в Мека да намерят убежище в Медина и тя да се превърне в техен център. Това помогнало и на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, да се установи там като в свое сигурно убежище, в което да постави основите на своята държава и от което да възвестява своята проповед. От Медина тръгнали и Мухаммадовите сподвижници, за да се борят против многобожниците, влизайки в битки и сражения, които завършили с крайната победа на правата вяра и окончателния разгром на многобожието. И нека да бъде Аллах доволен от помощниците (ансарите) от ауси и хазраджи, защото безкрайна е тяхната заслуга за Исляма, за мюсюлманите и за света като цяло. Нека бъде Той доволен от техните братя преселници (мухаджири), които първи приели правата вяра и се жертвали за нея, отдавайки от имота си и изоставяйки родните си огнища. И дано Бог присъедини и нас към всички тях в градината на Ридуан (в Рая).

Четвърта глава

Преселването (хиджрата) и установяването в Медина

I. Исторически събития и факти.

1. Курайшите научили, че една група от жителите на Ясриб (Медина) са приели Исляма и подложили на още по-големи страдания правоверните в Мека. Тогава Пророкът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, наредил на вярващите да извършат преселването (хиджрата) в Медина. Всички се преселили тайно, с изключение на Омар, Аллах да е доволен от него, който съобщил на многобожниците от курайшите, че ще се преселва, и им казал: “Ето и аз се преселвам. Който иска майка му да остане без него, нека тръгне подире ми утре във вътрешността на долината!” Ала никой не посмял да излезе насреща му.

2. Когато курайшите се убедили, че мюсюлманите са на почит в Медина и са под нейната закрила, свикали съвещание в дома за събрания, за да обмислят как да отстранят Пратеника на Аллах. Те стигнали до решението, че трябва да изберат от всеки род по един силен момък и те всички да го убият, за да бъдат отговорни за кръвта му всички родове, и като не може родът Манаф да си отмъсти на всички, да се съгласи на кръвен откуп. И така, събрали се младежите, на които било поръчано да убият Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, застанали в нощта на преселването (хиджрата) до вратата на дома му и зачакали да излезе, за да го убият.

3. През тази нощ обаче Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, не останал в леглото си, а поискал от Али, Аллах да е доволен от него, да заеме мястото му. Заръчал му, щом се съмне, да вземе вещите, които неверниците курайши били оставили при него за съхранение, и да ги върне на техните собственици. Така Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, напуснал дома си, без да го забележат тези, на които било поръчано да го убият, и отишъл в къщата на Абу Бакр. Той вече бил приготвил две камили – едната за него, а другата за Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и те двамата решили да тръгнат. Абу Бакр наел Абдуллах ибн Урайкит, който бил многобожник, за да им бъде водач по пътя към Медина, да избегне обичайния път и да ги преведе по друг път, който не ще открият неверниците курайши.

4. Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и неговият другар Абу Бакр потеглили в четвъртък – първия ден от месец Рабиу-л-Ауал в петдесет и трета година от рождението на Пророка, Аллах да го благослови и с мир да го дари. За неговата хиджра знаели само Али, Аллах да е доволен от него, и роднините на Абу Бакр, Аллах да е доволен от тях. Аиша и Асма, дъщери на Абу Бакр, приготвили храната им за пътуването като Асма откъснала едно парче от пояса си и завързала с него вързопчетата им с храна, поради което тя била наречена “с двата пояса”. Така те двамата и техният водач се отправили по пътя за Йемен и стигнали до пещерата Саур. Там те се укривали три нощи, като при тях оставал да пренощува и Абдуллах ибн Абу Бакр, който бил умно и съобразително момче. Той излизал от пещерата на разсъмване и осъмвал при курайшите в Мека все едно, че е нощувал там. И щом чуел от курайшите, че замислят нещо лошо против тях, запомнял го и на вечерта веднага им го съобщавал.

5. Когато Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, се спасил от смъртта, сред курайшите настанала суматоха. Те тръгнали да го търсят по обичайния път за Медина, но като не го намерили, се отправили към пътя за Йемен. Спрели се пред входа на пещерата Саур и едните от тях казвали: *“Навярно той и спътникът му са в тази пещера”*. А другите им отвърждали: *“Не виждате ли входа на пещерата? Вижте как паякът си е оплел паяжина, как са си свили гнезда птиците! Това означава, че в тази пещера от дълго време не е стъпвал човешки крак. “В този момент Абу Бакр, Аллах да е доволен от него, гледал нозете им, както били застанали пред входа на пещерата, и като треперел от страх за живота на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, му казал: “Кълна се в Аллах, Пратенико на Аллах, ако някой от тях се наведе и погледне към нозете си, ще ни види.” А Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, го успокоявал, като му казал: “Ех, Абу Бакр, какво мислиш за двамата, с които третият е Аллах?”*

6. Курайшите разпространили сред племената съобщение, че на онзи, който случайно се натъкне на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и на неговия спътник, който го убие или успее да го плени, ще бъде изплатена огромна сума пари. По този начин те се надявали да изкушат по-алчните сред тях. Сурака ибн Джаашам се наел сам да ги издири, за да получи цялата награда.

7. След като престанали да търсят Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и неговия спътник, те и техният водач излезли от пещерата и поели към бреговете на Червено море. Преодолели огромно разстояние, когато ги забелязал Сурака. Но щом той се приближил към тях, краката на коня му затънали в пясъка и той не можел да се движи. Три пъти опитвал Сурака да накара коня си да тръгне към Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, но той все отказвал. Тогава Сурака се убедил, че се намира пред един всеславен Божи Пратеник, и помолил Пророка, Аллах да го благослови и с мир да го дари, да му обещае нещо, ако ги остави. Мухаммад му обещал, че ще се сдобие с гривни от онези, които носели персийските царе, и след това Сурака се завърнал в Мека, като се престорил, че не се е натъквал на никого.

8. Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и неговият спътник пристигнали в Медина на дванадесетия ден от месец Рабиу-л-Ауал, след като дълго били очаквани от неговите поддръжници, които всяка сутрин излизали при подстъпите към града и се връщали обратно, едва когато по пладне ставали непоносими лъчите на слънцето. Ала когато го видели, те изпаднали в бурна радост, а децата започнали да свирят и да припяват следните стихове:

“Месечината над нас изгря

от прощалното възвишение,

задължителна е благодарността за нас

щом призоваващият призовава към Аллах,

О, Пратенико на Аллах,

на твоята правда кой ще устои!”

9. На път за Медина Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, се спрял в селцето Куба, което се намирало на две мили южно от Медина. Тук той построил първата джамия и останал за четири дни. На сутринта в петъка се отправил към Медина, но петъчната молитва го заварила при рода на Салим ибн Ауф. При тях той отново построил джамия и организиран първата петъчна молитва в Исляма, на която произнесъл и първото петъчно обръщение (хутба) към правоверните. След това отново поел към Медина, и когато пристигнал там, първата му работа след пристигането била да определи мястото, за построяването на джамия. И той решил да е там, където легнала камилата му. Това място било собственост на две момчета сираци от помощниците (ансарите). Той искал да се спазари с тях за цената му, ала те му казали: “Но ние ти го подаряваме, Пратенико на Аллах.” Той обаче отказал да го приеме така и го купил от тях за дванадесет златни динара, които им изплатил от парите на Абу Бакр. После Мухаммад призовал мюсюлманите да участвуват заедно в построяването на джамията и те веднага се заели с това. А той самият, Аллах да го благослови и с мир да го дари, пренасял заедно с тях кирпичените тухли, докато бил завършен строежът на джамията. Стените ѝ били от кирпич, а покривът ѝ от палмови листа, които били наредени върху здрави стъбла от дървото.

10. След това той побратимил преселниците (мухаджирите) и помощниците (ансарите), като поставял до всеки помощник неговия брат преселник, и помощникът отвеждал брата си преселник в дома си и поделял с него всичко, което притежавал.

11. По-късно Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, написал възвание към мухаджирите и ансарите, в което призовавал към мир евреите, като гарантирал свободата на тяхното вероизповедание и сигурността на тяхното имущество. В своето посветено на житието на Пророка съчинение Ибн Хишам привежда пълния текст на това възвание, съдържащо принципите, на които се опирала първата държава в Исляма. С хуманизма, обществената справедливост, религиозната толерантност и взаимното сътрудничество за благо на обществото, които се прокламират във възванието, то е достойно да бъде изучавано от всеки стремящ се към познанието човек, за да вникне той в неговите принципи и да ги осъзнае.

В следващите редове ще посочим основните принципи, които се съдържат в този непреходен исторически документ. А те са следните:

- а) Ислямската умма (общност) е единна и неразединима.
- б) Членовете на уммата се обединяват срещу несправедливостта, злото и враждебността.
- в) Членовете на уммата са с равни права и еднакви ползи и облаги.
- г) Уммата трябва да бъде задружна при определянето на отношенията ѝ с нейните врагове.
- д) Обществото трябва да се основава на най-възвишените, най-благочестивите и най-правилните закони.
- е) С тези, които се опълчват срещу държавата и нейните закони, трябва да се води борба. Подкрепата за такива хора е недопустима.

ж) Онези, които искат да живеят в мир и взаимно сътрудничество с мюсюлманите, трябва да бъдат закриляни. Подлагането им на гнет и обиди е недопустимо.

з) На немюсюлманите се гарантират свободата на тяхното вероизповедание и сигурността на тяхното имущество. Те няма да бъдат принуждавани да приемат вярата на мюсюлманите и имуществото им няма да бъде отнето.

и) Немюсюлманите са длъжни да отдават своя дял за разходите на държавата така, както правят мюсюлманите.

й) Немюсюлманите са длъжни да си сътрудничат с мюсюлманите, за да бъдат предотвратявани опасностите за целостта на държавата и да се дава отпор на всяка агресия.

к) Те са длъжни още да поемат своя дял от военните разходи на държавата, докато тя е в състояние на война.

л) Държавата е длъжна да подкрепя всеки от тях, който е подложен на гнет, както и всеки мюсюлманин, спрямо когото е извършено насилие.

м) За мюсюлманите и немюсюлманите е недопустимо да закрилят враговете на държавата или онези, които ги поддържат.

н) Ако примирието е в интерес на уммата, то всички нейни членове мюсюлмани и немюсюлмани са длъжни да го приемат.

о) Никой не трябва да бъде наказван заради вината на другия, а престъплението, което извършва престъпникът, ще тежи единствено на него.

п) Правото на свободно придвижване във вътрешността на държавата и извън нея е гарантирано и е под закрилата на държавата.

р) Престъпникът и потисникът не могат да бъдат закриляни.

с) Обществото се опира на взаимното подпомагане между своите членове, насочено към добротата и благочестието, а не към престъплението и агресията.

т) Осъществяването на тези принципи е гарантирано от следните две сили:

- духовна сила, която се олицетворява от вярата на народа в Аллах, от неговата богобоязливост и от Божията помощ, която е насочена към онези, които са предани и благочестиви.

- материална сила, която се олицетворява от ръководството на държавата, представлявано от Мухаммад, Аллах да го благослови и с мир да го дари.

II. Поучения и поуки.

1. Вярващият в Бога, който е убеден в своята сила, не прикрива делата си, а говори открито за тях. Той не се притеснява от противниците на своята проповед, защото е убеден, че може да надделее над тях. Така направи Омар, Аллах да е доволен от него,

когато се преселвал в Медина. И това за пореден път свидетелства, че позицията на силата прави боязливи враговете на Аллах, че тя всява страх в душите им. Няма съмнение, че курайшите дори и да са искали да се съберат, за да убият Омар, са нямали да успеят, защото смелата му позиция е всяла страх в душата на всеки един от тях и той се е боял да не би да стане така, че “да остане майка му без син”. А хората на злото милеят винаги твърде много за живота си и се страхуват да не го загубят.

2. Когато празнодумците изпаднат в отчаяние, че не могат да спрат призива към правда и благочестива промяна, и когато вярващите се измъкнат от ръцете им и намерят убежище от тяхната враждебност, те прибягват до последното възможно средство – убийството на проповедника, смятайки, че като го убият, ще се отърват от него и ще сложат край на неговата проповед. Така си мислят хората на злото и противниците на благочестивата промяна във всяка една епоха. В нашия век ние също неведнъж сме ставали свидетели на това явление в живота ни.

3. Честният и предан на призива към благочестива промяна воин е готов да пожертва живота си за своя водач, защото спасението на водача е спасение и за неговата проповед, а чрез неговата гибел тя губи от своята сила и мощ. Ето защо онова, което извършил Али, Аллах да е доволен от него, през нощта на хиджрата, като останал да пренощува в леглото на Пратеника, Аллах да го благослови и с мир да го дари, било саможертва, довела до избавлението на Пратеника, Аллах да го благослови и с мир да го дари, защото било възможно мечовете на курайшитските младежи да се стоварят върху главата на Али, Аллах да е доволен от него, за да му отмъстят за това, че помогнал за спасението на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари. Въпреки това обаче Али, Аллах да е доволен от него, не се интересувал за живота си, а мислел само за това как да оцелее Пратеника, Аллах да го благослови и с мир да го дари, да остане жив Пророкът и водачът на Уммата.

4. В това, че многобожниците предавали своите вещи за съхранение при Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, като едновременно с това водели борба против него и били твърдо решение да го убият, се съдържа доказателство за това, че противниците на благочестивата промяна дълбоко в душата си са убедени в честността на проповедника, в неговата преданост и добродетелност, в това, че той заслужава повече уважение от самите тях, защото душата му е по-чиста от техните души. Ала невежеството и упоритото придържане към старите обичаи и дълбоко погрешни вярвания ги карало да се борят, да кроят коварните си замисли и дори да заговорничат срещу него, търсейки начин да го убият.

5. Когато ръководителят на една държава, или лидерът на едно движение за благочестива промяна на обществото мисли как да се спаси от заговора на коварни убийци, а делата му са насочени към предотвратяване на замисленото коварство, за да бъде възобновена дейността на неговото движение с още по-голяма сила и още по-голям размах, но на друго място, тогава всичко това не може да бъде смятано нито за проява на малодушие от негова страна, нито за опит да се избегне смъртта, нито за отказ да пожертва своята душа и своя дух.

6. Стореното от Абдуллах ибн Абу Бакр е потвърждение за огромния принос на младежите за успеха на Божиите проповеди, защото те са стълбовете, на които се опира всеки призив към благочестие и права. Чрез техния порив към саможертва и себеотрицание, Божиите проповеди набират сили и бързо достигат до подкрепата на хората и своята окончателна победа. Ние виждаме, че всички онези, които първи са

повярвали в Исляма, са били само млади хора. Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, бил едва на четиридесет години, когато поел своята мисия. Абу Бакр, Аллах да е доволен от него, бил по-млад от него с три години, Омар, Аллах да е доволен от него, не бил по-възрастен от Пратеника на Аллах, а Али, Аллах да е доволен от него, бил най-млад от всички. Осман, Аллах да е доволен от него, също бил по-млад от Пратеника, Аллах да го благослови и с мир да го дари. По-млади били и Абдуллах ибн Масууд, Абдуррахман ибн Ауф, ал-Аркам ибн Абу ал-Аркам, Саид ибн Зайд, Билал ибн Рабах и Аммар ибн Ясер, Аллах да е доволен от тях и от останалите първи мюсюлмани. Всички тези мъже били млади. Те понесли на своите плещи бремето на Божията проповед, отдавали скъпи жертви в нейно име, подлагали се на страданията, болките и смъртта. Посредством тях победил Ислямът. От техните усилия и усилията на техните братя, се родила държавата на праведните халифи и били осъществени славните ислямски завоевания. Благодарение на тях Ислямът достигна до нас, и чрез него Аллах ни избави от невежеството и заблудата, от идолопоклонничеството, безверието и безчестието.

7. Това, което направили Аиша и Асма, Аллах да е доволен от тях, по времето на хиджрата на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, потвърждава необходимостта да бъдат призовавани и жените към благочестие и правда, защото те са с най-изтънчена чувствителност, най-напористи са, най-великодушни и с най-добри сърца. Когато жената повярва в него, тя не мисли за трудностите, които ще съпътстват неговото възвестяване и призова към него, а просто полага усилия, за да убеди в него своя съпруг, своите братя и синове. За усилията на жената, насочени към утвърждаването на Исляма през епохата на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, са изписани много светли страници. Днес те ни убеждават, че движението за благочестива ислямска промяна ще продължава да напредва бавно, и влиянието му в обществото ще продължава да бъде слабо, докато в него не вземат участие и жените, под чиито грижи ще израсне едно ново поколение от девойки, силни във вярата и морала, в целомъдрието и непорочието. Те ще бъдат пригодни от мъжете да насаждат и сред жените тези високи морални ценности, от които така силно се нуждае обществото ни днес. Наред с това те ще бъдат още съпруги и майки. Огромната заслуга за възпитаването на децата на Мухаммадовите сподвижници и последователи, принадлежи на жените на Исляма, под чиито грижи израснали тези поколения, които били така силно привързани към нравствените устои на Исляма, и които така силно обичали Исляма и Пратеника на Аллах. Със своята пределна енергичност и благочестие в живота, както и с огромните им усилия за благо на религията и света, това били най-знатните поколения, които историята някога е познавала.

Днес ние трябва да осъзнаем тази истина и да работим за това да издигнат девойките и съпругите знамето на призова към благочестива ислямска промяна и да се обърнат към своите сестри, които съставляват повече от половината умма. Това ни задължава да насърчаваме нашите дъщери и сестри да изучават законите на Исляма в някои от институтите, които са известни с доброто си преподаване на Исляма. Колкото по-голям е броят на тези девойки, които познават нашата религия, които са сведущи в нейните закони, които владеят историята на Исляма, които обичат Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и са възпитани в устоите на неговата нравственост и нравствеността на майките на правоверните, толкова по-големи са нашите възможности силно да задвижим напред колелото на благочестивата ислямска промяна и да направим по-близък деня, в който нашето ислямско общество ще приеме

изцяло законите и наредбите на Исляма. А дали това ще се превърне в действителност зависи единствено от волята на Аллах.

8. Това, че многобожниците не успели да видят Пратеника на Аллах и неговия спътник в пещерата Саур, макар че били съвсем близо до тях, както и това, което ни разказват преданията за паяжината, която си бил изплел паякът и за птиците, които мътели в гнездата си при входа на пещерата, е покоряващ сърцата пример за Божията промисъл, която е насочена към Неговите пратеници, към проповедниците му и възлюбените от Него сред хората. Защото Аллах, Който е Всемилович към Своите раби, не би позволил Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, да попадне в ръцете на многобожниците, за да го убият те и да сложат край на неговата проповед. Та нали Алах е Този, Който го е изпратил, проявявайки от Своята милост към световите. Аллах се грижи за Своите раби предани Нему проповедници, като ги покрива със своята милост и закрила, когато попаднат в беда, и ги избавя от трудни положения. Често пъти Той дори поставя преграда пред очите на онези, които замислят нещо зло и коварно против тях. Ето защо спасението на Пратеника на Аллах и неговия спътник, след като многобожниците били в непосредствена близост около тях в пещерата Саур, не е нищо друго, освен потвърждение на думите на Аллах да бъде благославян в Своето величие, които гласят:

“Ние подкрепяме Нашите пратеници и вярващите в земния живот и в Деня, когато свидетелите ще се изправят.

[40:51]

В този смисъл Аллах да бъде благославян в Своето величие още казва:

“Аллах закриля вярващите...”

[22:38]

9. Това, че Абу Бакр се изплашил в пещерата да не би да ги видят многобожниците, е пример за това как трябва да се отнася честният и верен на Божията проповед воин към своя достоен водач, когато опасност грози последния, какви чувства на боязън и страх трябва да изпитва той за живота му. Защото в този час Абу Бакр не се страхувал за своя собствен живот. В противен случай той не би придружил Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, в това опасно пътуване, защото е знаел, че това със сигурност ще му струва живота, ако многобожниците го заловят заедно с Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари. Абу Бакр се страхувал единствено за живота на всеславния Пратеник и за бъдещето на Исляма, защото ако Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, беше попаднал в ръцете на многобожниците, то щеше да бъде поставено под угроза.

10. Начинът, по който отвърнал Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, успокоявайки разтревожения Абу Бакр и казвайки му: *“Ех, Абу Бакр, какво мислиш за двамата, с които третият е Аллах!”* е пример за това колко огромна може да бъде вярата в Аллах, увереността в неговата подкрепа и уповаването на него, когато вярващият е попаднал в беда. Това е явно доказателство за искреността на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, в неговите пророчески стремления, защото макар и изпаднал в изключително трудно положение, той останал съвършено спокоен, тъй като знаел, че Аллах който го е изпратил, за да прояви милост

към хората и за да ги напътства чрез него, не ще го изостави в този труден момент. Възможно ли е иначе да прояви такава спокойствие самозванецът-Пророк, измамникът, който си приписва достойнството на пратеничеството на Аллах? В такива случаи става ясно кои са проповедници за благочестие и правда, и кои са самозванци и измамници, присвояващи си правото да говорят от името на Аллах. Защото докато сърцата на първите са изпълнени винаги с упование в Аллах и увереност в неговата подкрепа, то вторите се сгромолясват пред страха и безвъзвратно пропадат, когато ги застигне бедата, тъй като те не намират в лицето на Аллах свой покровител и защитник.

11. Струва ни се, че в случилото се със Сурака, когато той забелязал Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, но се оказал неспособен да достигне до него, се съдържа още едно поредно доказателство за пророческото достойнство на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари. Докато конят на Сурака бил насочен към Пратеника на Аллах, краката му затъвали в пясъка. Едва когато той слязъл от него и го насочил към Мека, силите му се възвърнали, ала когато отново поискал да го насочи към Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, той пак се оказал слаб и немошен. Възможно ли е да се случи това на друг, освен на един Пророк и Пратеник на Аллах, за когото сам Аллах се грижи, оказвайки му своята помощ и подкрепа? Разбира се, че не. Това било нещото, което Сурака разбрал и помолил Пратеника на Аллах за пощада. Той разбрал още, че промисъла на Аллах, който е насочен към Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, не позволява да бъде застигнат той от която и да е човешка сила. Затова Сурака предпочел да загуби наградата, но да спечели обещанието на Пророка.

12. Когато Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, обещал на Сурака гривни от тези, които носели персийските царе, това било още едно чудо, защото когато един човек бяга пред лицето на своя народ, той не може да се надява, че ще завладее персите и ще сложи ръка върху съкровищата на техния господар, освен ако не е Пророк и Пратеник на Аллах. А обещанието на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, наистина се сбъднало. Когато по-късно Омар ибн ал-Хаттаб видял гривните на персийския цар сред трофеите от битката, той поискал да изпълни обещанието на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и накарал да извикат Сурака. Тогава Омар взел гривните, сложил ги на Сурака пред очите на голяма група от сподвижниците и казал: "Слава на Аллах, който отне от царя на персите гривните му, за да ги постави на бедуина Сурака ибн Джаашам." Така чудесата следвали едно след друго по времето на това преселване (хиджра), и броят на правоверните се увеличавал, а колебливите и невярващите от онези, на които Аллах вече бил дал от своето свещено писание, все повече се убеждавали, че Мухаммад е Пратеник на Господаря на световите.

13. Радостта на правоверните, помощници и преселници сред жителите на Ясриб от идването на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, от това, че е пристигнал жив и здрав при тях, била толкова голяма, че накарала жените и децата да излязат от къщите си, а мъжете принудила да изоставят своите работи. Външно, евреите на Медина били съпричастни към радостта на нейните жители, вътрешно обаче те били изпълнени с болка от идването на новия водач, който щял да контролира тяхното господство. В радостта на правоверните от срещата им с Пратеника на Аллах нямало нищо странно, защото той бил този, който ги избавил от дебрите на мрака и ги извел към светлината, който ги повел с волята на Аллах по новия път. Що се отнася до позицията на евреите, то тя също не би трябвало да ни учудва, тъй като в обществото, своята власт над което загубили, били известни със своето лицемерие и престореност,

със своя гняв и злъчната си злоба към онези, които им отнемат господството над народите, които им пречат да ограбват парите на хората заради дългове и да проливат кръвта им със своите съвети и наставления. И днес евреите ненавиждат онези, които избавят народите от тяхното господство, ала те не се задоволяват само с омразата, а кроят своите коварни планове и заговори, и стигат до убийства, ако им се отдаде възможност за това. Такива са техните привички и такава е тяхната природа. Същото те направили и с Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, след установяването му в Медина, макар че той бил подписал с тях договор за взаимно сътрудничество и мирно съвместно съществуване. Евреите обаче са народ, който винаги разпалва огъня на войната, но:

“Всякога, щом разпалят огън за война, Аллах го угасява”

[5:64]

14. От фактите и събитията, свързани с преселването (хиджрата) в Медина, виждаме, че Мухаммад, Аллах да го благослови и с мир да го дари, щом се спирал на някое място, първото нещо, което правел, било веднага да построи джамия, за да се съберат в нея правоверните. Така той построил джамията в Куба, когато прекарал там четири дни, построил джамия и по средата на пътя между Куба и Медина, когато го заварил петъчната молитва при рода на Салим бен Ауф в сърцето на долината Рануна.

Когато пристигнал в Медина, първата му работа била да построи джамия и в нея.

Всичко това свидетелства за огромното значение на джамията в Исляма. Всички богослужения в нашата религия пречистват душата, усъвършенстват нравствените устои на индивида, засилват връзките на взаимопомощ между мюсюлманите. Общата молитва (Салату-л-Джамаа), петъчната молитва и празничните молитви представляват едни от най-силните прояви на задружността у мюсюлманите, на единството на техните думи и стремления, на тяхното взаимно подпомагане в добротата и благочестието. Ето защо джамията несъмнено играе неимоверно значима обществена роля в живота на мюсюлманите. Тя е тази, която обединява техните редици, която облагородява душите им и пробужда техните умове и сърца, тя разрешава проблемите им и в нея проличават тяхната сила и сплотеност.

Историята на джамията в Исляма потвърждава, че оттук са тръгнали огромните ислямски войски, за да възвестят по цялата земя напътствията на Аллах. Тук изгрели лъчите на светлината, която насочвала по правия път мюсюлмани и немюсюлмани. Тук покълнали семената на ислямската цивилизация и тук те дали своите плодове. Защото нима Абу Бакр, Омар, Осман, Али, Халид, Саад, Абу Убайда и всички велики мъже в историята на Исляма не са просто възпитаници на онази Мухаммадова школа, която се зародила във въведената от Пророка джамия.

Друга особеност на джамията в Исляма е, че от нея всяка седмица гръмко и мощно се разнася гласът на проповедника, който ни възвестява словото на правдата, като отхвърля греховното и възвеличава благодетелното, като ни призовава да бъдем добри и да се пробудим от дрямката на безразличието; да се обединяваме, за да отправяме протест срещу потисниците и да караме да се страхуват тираните. И ако днес ние виждаме, че джамията не изпълнява своето велико предназначение, то това е по вина единствено на някои продажни проповедници и на някои невежи и изпълнени с безразличие хора. Но в деня, в който пред правоверните застанат силни във вратата

проповедници, когато молитвите ще се водят от мъже, сведущи в ислямското право, предани на Аллах и Неговия Пратеник и искрени както към знатните, така и към обикновените мюсюлмани, в този ден джамията в нашето ислямско общество отново ще си възвърне своята първенстваща роля като обществена институция и тя пак ще способства да бъдат възпитани истински мъже, да бъдат създавани герои, да бъде унищожавана покварата, да се води борба с греховността и да се построи общество, основаващо се на човешката богобоязливост и Божието доволство.

15. Когато Пратеникът на Аллах побратимил преселниците (мухаджирите) и помощниците (ансарите), това била най-силната проява на съзидателната, нравствената и човешката справедливост на Исляма. Преселниците (мухаджирите) били хора, които, вървейки по пътя на Аллах, изоставили парите си и земите си и дошли в Медина без пукнат грош. Докато помощниците (ансарите) били хора богати занимавали се с растениевъдство и занаятчийство и не им липсвали пари. Ето защо братът поел грижата за брата си споделил с него живота си в радости и грижи, настанил го в дома си, щом като имало достатъчно място и за двама им, и му дал половината от парите си, когато не се нуждаел от нея и била спестена. Има ли на света обществена справедливост, която да се равнява на тези братски отношения?

Онези, които отричат съществуването на обществена справедливост в Исляма, са хора, които не желаят да заблестят светлината на Исляма в очите на хората и да проникне в техните сърца. Това са хора консервативни, които ненавиждат всяка нова дума, та макар и хората да я обичат, и макар с Исляма да е свързано нейното значение. Защото как иначе може да се отрича обществената справедливост в Исляма, след като в историята му има толкова уникално за човечеството побратимяване, което извършил не друг, а човекът, чрез когото бил даден на хората Божият закон самият Мухаммад, Аллах да го благослови и с мир да го дари, който като управлявал това братство, поставил неговите принципи в основата на едно ново общество и една нова държава.

16. Във възванието, чрез което Пратеникът на Аллах скрепил връзките на братството между преселниците (мухаджирите) и помощниците (ансарите) и на взаимното подпомагане между мюсюлманите и немюсюлманите се съдържат редица неоспорими доказателства за това, че ислямската държава се основава на обществената справедливост; че в основата на взаимоотношенията между мюсюлманите и немюсюлманите стоят мирът и мирното съвместно съществуване; че принципите на правдата, на справедливостта и взаимното подпомагане в добрината, благочестието и делата за благо на хората, както и в защитата на обществото от хората на злото и техните домогвания, са най-значимите принципи, към които призовава Ислямската държава. Където и да се намира и в която и епоха да се появява, тя ще се основава на най-правилните и най-справедливите принципи. Днес тези принципи съвпадат с най-достойните принципи, които стоят в основата на държавните устройства; на най-висшите принципи, под закрилата на които живеят народите. В нашия век усилията за изграждането на ислямски общества, основите на които да се опират на принципите на Исляма, са усилия, напълно съзвучни с развитието на човешката мисъл по отношение на понятието общност. Наред с това, тези усилия ще гарантират на мюсюлманите построяването на едно от най-силните, най-съвършените, най-щастливите и най-силно развитите общества.

Затуй нека насочим натам нашите усилия, защото, както е казал Всевишният:

“А ако жителите на селищата повярваха и се побояха, щяхме да разтворим пред тях дарове от небето и от земята.”

[7:96]

“Това е Моят път правият път. Следвайте го и не следвайте пътищата, които ви отделят от Неговия път!”

[6:153]

“... И за всеки, който се бои от Аллах, Той ще стори изход, и ще му даде препитание оттам, откъдето не е предполагал. И който се уповава на Аллах, Той му е достатъчен. Аллах осъществява Своята повеля. Аллах направи мярка за всяко нещо.”; “За онзи, който се бои от Аллах, Той ще облекчи неговото дело.”

[65:2-4]

“От онзи, който се бои от Аллах, Той ще отмахне лошите му постъпки и ще увеличи неговата награда.”

Пета глава

За битките на Пратеника на Аллах

I. Исторически събития и факти

Още не се бил установил в Медина Пророкът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, когато започнали битките между него и онези от племената на арабите, които го подкрепяли и курайшите. По традиция всяка битка между мюсюлманите и многобожниците, в която е взел участие самият Пророк, ислямските историци наричат сражение (*газуа*), а когато става дума за схватка между двете страни, в която не е участвал Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, те говорят за поход (*сария*). Броят на сраженията на Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, достигнал двадесет и шест, а броят на походите му тридесет и осем. Поради липса на време ще се спрем само на най-важните му сражения, които са единадесет на брой. Те са следните:

1. Голямото сражение при Бадр

То станало на седемнадесетия ден от месец Рамадан във втората година от хиджрата и причината била, че Пророкът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, изпратил своите съратници да посрещнат кервана на курайшите, който идвал от областта аш-Шам и отивал към Мека. Мухаммад не искал да се пролива кръв. Керванът обаче така и останал невредим, след като водачът му Абу Суфян изпратил до курайшите съобщение, в което ги призовавал да защитят кервана. Тогава курайшите излезли на бой с хиляда мъже, шестстотин от които били облечени в броня; със сто коня, върху които имало сто брони, без да се броят броните на пехотинците; и със седемстотин камили. С тях вървели и певци, които свирели на дайрета и припявали оскърбяващи мюсюлманите песни.

Мюсюлманите пък били триста и тринадесет или триста и четиринадесет мъже, повечето от които били помощници (ансари). С тях имало седемдесет камили и само два или три коня, като от време на време групи от по няколко човека се редували върху гърба на една и съща камила. Преди да влязат в битката, Мухаммад поискал да поговори за това със своите сподвижници, особено с помощниците (ансарите). Преселниците (мухаджирите) го посъветвали да приеме битката, и заявили своята готовност за нея. После дошъл ред на помощниците (ансарите) и когато те научили, че Мухаммад иска да разговаря с тях, Саад ибн Муаз, който бил най-знатният сред всички помощници (ансари), се обърнал към Пророка и му казал: “Пратенико на Аллах, ние повярвахме в теб, разбрахме, че твоите думи са истина, убедихме се, че ти си носител на правдата, и дадохме обет пред теб да се вслушваме в твоите наставления и да ти се покоряваме. Затова постъпи така, както намериш за добре, Божи пратенико, а ние сме с теб. И се заклеваме в името на Онзи, който те е изпратил, за да разгласяваш правдата! Дори и пред това море да ни изправиш, с теб ние ще го преплуваме и нито един от нас не ще се отлъчи. Ние не се страхуваме от това, че ще ни изправиш утре пред нашия враг, защото сме хора търпеливи в битките и искрени в разговорите. Навярно Аллах ще

те направи да видиш онази наша страна, която е близо до очите ти. Затова вярвай на нас и на Аллах и се надявай!” Останалите също изказали подобни мисли и това силно възраждало Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и той казал: *“Уповавайте се на Аллах и радвайте се, защото Аллах обеща да предаде в ръцете ми едното от двете или кервана, или бойната дружина!”* След това Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, заедно с вярващите потеглили и вървели, докато стигнали до най-близката вода на оазиса Бадр, където се спрели, за да се установят там. Тогава ал-Хабаб ибн ал-Мунзир го запитал: “Пратенико на Аллах, Всевишният Аллах ли те доведе на това място, не ще ли отстъпим ни крачка пред него и ни крачка зад него? Или пък това е твоето виждане и военна тактика?” А Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, му отговорил: “Не, аз сам така съм решил, това е моето виждане и моя тактика.” Тогава ал-Хабаб ибн ал-Мунзир го посъветвал да отидат на друго място, което ще е по-подходящо за мюсюлманите, и ще могат да пресушат водата на Бадр за многобожниците. Това подтикнало Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и неговите сподвижници да станат и отново да продължат напред, докато стигнали до мястото, което им посочил ал-Хабаб, и се разположили в него. После Саад ибн Муаз наредил да издигнат зад редиците на мюсюлманите шатра за Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари. Щом Аллах ги е почел така високо, нека сторят това, което Му е угодно, а иначе Пророкът може и да яхне камилата си и да се присъедини към тези, които са в Медина. “Някои хора не са сред нас, Пророко на Аллах, ала тяхната любов към теб не е по-слаба от нашата. Те ако дори и само подозираха, че водиш война, никога не биха се отделили от теб.” Тогава Пророкът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, благословил Саад и се съгласил да му издигнат шатрата. А когато дошло времето да се срещнат двете войски, Пратеникът на Аллах започнал да подрежда редиците на мюсюлманите, да ги насърчава към битката и да ги наставлява в готовността за саможертва по пътя на Аллах. Казал им: *“Заклевам се в Аллах, че онзи, който падне в боя твърдо вървейки само напред и не отстъпвайки ни крачка назад, него Аллах ще изпрати в Рая.”* След това той и Абу Бакр се върнали в шатрата, а Саад ибн Муаз ги охранявал, препасал меч около кръста си. И тогава Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, започнал своята молба, част от която гласяла: *“О, Аллах мой! Сега ни дай помощта, която ми обеща. О, Аллах мой! Ако загине тази чета (сражаващите се правоверни), кой ще ти служи тогава на земята!”* Така той дълго време останал на колене и продължавал да се моли, докато Абу Бакр му казал: “О, Пратенико на Аллах, наистина Аллах ще се вслуша в думите ти и ще изпълни молбата ти.” После битката се разгоряла. А когато приключила, победители били мюсюлманите. От многобожниците имало около седемдесет убити, сред които били Абу Джахл и някои от водачите им, а взетите в плен от тях също били около седемдесет човека. Пророкът заповядал да погребат всички убити и се върнал в Медина. По-късно той се посъветвал със сподвижниците си какво да правят с пленниците. Омар предложил да ги убият, а Абу Бакр предложил да ги освободят срещу откуп. Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, приел съвета на Абу Бакр и така многобожниците дали от парите си, за да откупят своите пленени другари.

За битката при Бадр свидетелстват някои от знаменията в Свещеното писание на Аллах. Така в сурата “Родът на Имран” Всевишният казва:

“Аллах вече ви помогна при Бадр, когато бяхте слаби. И бойте се от Аллах, за да сте признателни! Когато каза на вярващите: “Не ви ли стига да ви подкрепи вашият Господ с три хиляди низпослани ангели?” Да, ако сте

търпеливи и богобоязливи, и [езичниците] изникнат в ярост пред вас тогава ще ви подкрепи вашият Господ с пет хиляди белязани ангели. Аллах стори това за вас да бъде само радостна вест и за да се успокоят сърцата ви с него. Подкрепата е единствено от Аллах Всемогъщия, Премъдрия, за да откъсне една част от неверниците или да ги разгроми, за да се върнат покрусени.

[3:123 127]

На Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, бил низпослан и упрек за това, че приел да освободи пленниците срещу откуп. По този повод Всевишният казал:

“Не подобава на Пророк да има пленници, докато не е воювал по земята [с неверници]. Вие искате богатата на земния живот, а Аллах иска [за вас] отвъдния. Аллах е всемогъщ, премъдър. Щеше да ви засегне огромно мъчение за онова, което сте придобили, ако преди това Аллах не бе отсъдил.

[8:67 69]

2. Сражението при Ухуд

То станало в събота, петнадесетия ден на месец Шауал на третата година от хиджрата. Причината за него била, че курайшите искали да си отмъстят за поражението при Бадр. Те дълго се подготвяли, преди да се окажат готови да нападнат Медина и Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари. Тръгнали на бой с три хиляди души, без да смятаме ахабишите ⁴, като осемстотин от воините им били облечени в броня, имали двеста коня и три хиляди камили. С тях имало и седемнадесет жени, сред които била и Хинд, дъщеря на Утба и съпруга на Абу Суфян нейният баща бил убит в битката при Бадр. Така те потеглили и вървели, докато стигнали до вътрешността на долината, намираща се между Ухуд (висока планина, разположена на две мили северно от Медина) и града на Пророка. Пратеникът на Аллах и част от неговите сподвижници смятали, че мюсюлманите не трябва да излизат срещу тях, а трябва да останат в Медина и ако многобожниците ги нападнат, да ги отблъснат. Младежите от мюсюлманите обаче, както и някои от преселниците (мухаджирите) и помощниците (ансарите), и най-вече онези от тях, които не присъствали, когато се разгоряла битката при Бадр, и не били имали честта да се сражават в нея, изразили силното си желание да излязат срещу многобожниците и да се бият с тях там, където са. Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, погледнал снизходително на тяхното становище, затова влязъл в дома си, облякъл ризницата си, сложил на гръб щита си, взел в ръка копието си и излязъл при мюсюлманите, препасвайки меча на кръста си. И тогава се разкаjali тези, които го посъветвали да се излезе срещу курайшите, защото те станали причината за това да постъпи той противно на своето становище, и му казали: “Не трябваше да ти противоречим. Постъпи както решиш. Или остани тук, ако искаш.” А Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, им отвърнал: “*На пророк, който е облякъл своята ризница, не подхожда да я сваля, докато Аллах не разреши спора между него и неговия противник.*” След това той и мюсюлманите излезли на бой, като наброявали хиляда души, двеста от които били облечени в броня, и разполагали само с два коня.

Когато мюсюлманите се събрали, за да потеглят, Пратеникът на Аллах разбрал, че една група евреи иска да тръгне с Абдуллах ибн Убай ибн Салул, който бил водачът на двуличниците, и да се присъединят към мюсюлманите. Пратеникът на Аллах запитал: *”Да не би да са приели Исляма?”* Отговорили му: *”Не, Пратенико на Аллах .”* Тогава той казал: *”Нека се върнат обратно! Ние не търсим помощта на едни многобожници, за да воюваме срещу други многобожници.”* По средата на пътя Абдуллах ибн Убай ибн Салул се почувствал нежелан, и заедно с треста от двуличниците се отделили от мюсюлманите. Така мюсюлманите останали само седемстотин човека. Божият пратеник обаче продължил своя път, докато стигнал полето при Ухуд. Там той застанал с гръб към планината и с лице към многобожниците, подредил войската и поставил на всяко отделение водач. Избрал петдесет стрелци начело с помощника (ансара) Абдуллах ибн Джубайр, и им наредил да защитават тила на мюсюлманите, за да не ги обградят от там многобожниците. Казал им: *”Пазете гръбовете ни, за да не се появят от отзад! Замервайте ги със стрели, защото конете не връхлитат срещу стрелите. Наше ще бъде надмощието дотогава, докато вие сте по местата си. О, Аллах, бъди ми свидетел пред тях.”* А според друго предание той им казал: *”Дори и да видите, че побеждаваме или губим, не напускайте местата си, докато не ви дам знак! Дори и да видите, че сме ги разгромили или че сме ги победили и те са избити, пак не напускайте местата си, докато не ви дам знак!”*

След това битката започнала. Аллах подкрепял мюсюлманите срещу техните противници и те избили някои от тях, след което те започнали да отстъпват. Тогава мюсюлманите се увлекли да разграбват трофеите, които намирали в лагера на многобожниците. Стрелците, които пазели тила им, видели това и си казали: *”Аллах вече даде победата на Своя Пратеник! Докога ще чакаме!”* После намислили да изоставят местата си, за да вземат и те дял от плячката. Водачът им, Абдуллах ибн Джубайр им припомнил повелята на Пратеника, но те му отвърнали, че битката вече била свършила и нямало нужда да остават там, където са. Абдуллах обаче и още дванадесет души заедно с него отказали да напуснат местата си. В същото време Халид ибн ал-Уалид, който бил водач на десния фланг на многобожниците, видял че тилът на мюсюлманите бил опразнен от стрелците, и ги нападнал в гръб. Така още преди да се усетят мюсюлманите, изведнъж върху главите им от всички страни започнали да се стоварват мечове и редиците им силно се разстроили. Разпространил се дори слухът, че бил убит Пратеникът на Аллах, което накарало някои от тях да побягнат обратно към Медина, а многобожниците пък успели да се доберат до Пратеника. Техните камъни го улучили и той паднал на земята, и загубил съзнание. Лицето му било разранено, колената му били разкъравени, долната му устна била разцепена, шлемът на главата му бил строшен и две от халките на шлема му се били забили в една от страните на лицето му. Многобожниците се нахвърлили върху Пратеника и искали да го убият, но твърде смело се биел той, Аллах да го благослови и с мир да го дари. Смело се сражавала и една група от правоверни, които били с него. Сред тях били: Абу Дуджана, който прикрил с тялото си Божия Пратеник, за да го защитава от стрелите на многобожниците, които вследствие на това попадали в собствения му гръб; Саад ибн Абу Уаккас, който през този ден изстрелял около хиляда стрели; и ансарката Нусайба Ум Умара, която оставила водата за ранените, грабнала лъка и меча и започнала да сече и стреля, защитавайки Пратеника, докато я ударили в шията и получила дълбока рана. С нея били съпругът ѝ и двамата ѝ сина. На всички тях по-късно Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, казал: *”О, воини от една и съща къща, Бог да ви благослови!”* А тя му казала: *”Помоли Аллах да те придружим в Рая!”* Тогава той се обърнал към Всевишния с думите: *”О, Аллах, направи ги мои приятели в Рая!”* След

това Нусайба, Аллах да е доволен от нея, разказвала: *“Не ме е грижа за нищо от онова, което ме е сполетявало на този свят.”* А за нея Пророкът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, казал: *“Накъдето и да се обърнеш в битката при Ухуд, все нея виждах да се сражава пред мен.”* В този ден тя получила дванадесет рани, една от които била от удар с копие, а друга от меч.

Докато Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, бил в беда, Убай ибн Халаф се опитал да се добере до него, за да го убие. Той се бил заклел, че няма да се откаже от тази своя цел, ала Мухаммад, Аллах да го благослови и с мир да го дари, грабнал едно копие от хората, които били с него, и го запратил в гърлото му. Това станало и причината за неговата смърт, а той бил единственият човек, когото Пророкът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, убил в битките, които водил.

След това Мухаммад, Аллах да го благослови и с мир да го дари, успял да се изправи, опирайки се на рамената на Галха ибн Убайделлах. Той отправил поглед към многобожниците и видял една група от тях на билото на планината. Тогава казал на тези, които били до него: *“Няма защо да се изкачват над нас. О, Аллах, без Теб ние не притежаваме никаква сила!”* Така битката завършила, а Абу Суфян, показвайки своето злорадство, както и това на многобожниците заради поражението им в битката при Бадр, казал: *“Това ви е за битката при Бадр.”*

Сред убитите в тази битка бил Хамза, чичото на Пратеника, Аллах да го благослови и с мир да го дари. Неговото тяло било обезобразено от Хинд, жената на Абу Суфян. Тя изтръгнала сърцето му, сдъвкало го, намерила, че е горчиво и го изплюла. Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, бил изпълнен с дълбока скръб заради тази гледка. Тогава той заявил: *“Ако в някоя битка Аллах ми помогне да победя курайшитите, ще направя същото с тридесет от мъжете им.”* След това обаче Аллах му забранил това издевателство над мъртвите.

Броят на убитите мюсюлмани в тази битка достигнал около седемдесет човека, а убитите многобожници били двадесет и трима.

Относно тази битка Всевишният низпослал няколко знамения, чрез които лекувал раните на правоверните и им посочвал причините за поражението, което те претърпели. Така в сурата “Родът на Имран”, Той казал:

“И не падайте духом, и не скърбете! Вие ще надделеете, ако сте вярващи! Ако вас засегна рана, то такава рана засегна и [другия] народ. Тези дни ги редуваме сред хората, за да узнае Аллах кои са повярвали и за да вземе от вас жертващи се [за вярата] Аллах не обича угнетителите, и за да пречисти Аллах повярвалите, и да съкруши неверниците. Или смятахте да влезете в Рая, без Аллах да е изпитал кои от вас се борят и без да е изпитал търпеливите?”

[3:139-142]

А по-нататък Всевишният продължава:

“Аллах изпълни Своето обещание към вас, когато ги съкрушихте с Неговото позволение, додето се поколебахте и започнахте да спорите относно заповедта [на Пратеника], и се възпротивихте, след като Той ви

показа онова, което обичате. Някои от вас искат земния живот, а някои от вас искат отвъдния. После Той ви отклони от тях, за да ви изпита и вече ви извини. Аллах е владетел на благодат за вярващите. [Спомнете си,] когато побягнахте нагоре и не се извъръцахте към никого, а зад вас Пратеника ви зовеше. И ви въздаде Той печал след печал, та да не скърбите нито за онова, което ви е подминало, нито за онова, което ви сполетия. Сведущ е Аллах за вашите дела.”

[3:152-153]

3. Сражението с рода Надир.

Това бил един еврейски род, който живеел в близост до Медина. Те били съюзници на хазраджите, и както вече споменахме, между тях и мюсюлманите съществувал договор за мир и съвместно подпомагане. Ала природата на коварството и злото, която е вкоренена у евреите, ги накарала да нарушат този договор. Така докато Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, заедно с някои от неговите съратници пребивавал у рода Надир и той се бил облегал на една от стените на къщите им, те се сговорили да го убият, като хвърлят отгоре му един тежък камък от покрива на къщата. Но Пророкът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, научил за това и, като се изправил набързо, се спасил от опасността. Отправил се към Медина, а с него потеглили и неговите съратници. По-късно той изпратил при тях Мухаммад ибн Маслама, за да им предаде да напуснат страната на Пророка и да не съжителствуват повече заедно с него, тъй като са развалили договора и дори искали да го убият. После той, Аллах да го благослови и с мир да го дари, им дал срок от десет дни да си отидат. Под натиска на този ултиматум надирите започнали да се готвят да напускат, на Абдуллах ибн Убай техния ръководител, ги възпрял от това, като изпратил да им кажат, че обещава да им изпрати две хиляди души от своите хора, които да ги защищават. Тогава те се отказали да се преселват, укрепили се в своите крепости и изпратили до Пратеника, Аллах да го благослови и с мир да го дари, следното послание: “Ние няма да напуснем домовете си, а ти прави каквото щеш.” Мухаммад, Аллах да го благослови и с мир да го дари, тръгнал срещу тях заедно със своите съратници, а Али ибн Абу Талиб бил техния знаменосец. Когато евреите ги видели, започнали да ги замерват със стрели и камъни, ала като не пристигнало подкреплението, което им бил обещал Абдуллах ибн Убай главатарят на лицемерите, Пророкът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, ги обсадил. Това продължило двадесет дни. Те се оказали издръжливи и той се принудил да отсече палмите им, след което те му казали: “Напускаме страната ти.” Мухаммад, Аллах да го благослови и с мир да го дари, им поставил условието да не вземат със себе си оръжието и да отнесат толкова от имуществото си, колкото могат да носят камилите им. Животът им бил гарантиран и той им обещал, кръвта им не ще бъде пролята. Когато пожелали да си тръгнат, те взели със себе си всичко, което могли да поемат, и разрушили домовете си, за да не се възползват от тях мюсюлманите. Така си заминали и някои от тях се заселили в отдалечения на сто мили от Медина Хайбар, а други се установили в провинция Джараш, намираща се в южната част на областта аш-Шам. Само двама от тях приели Исляма.

По повод на това сражение била низпослана главата “Съборът”. Привеждаме част от изказаните в нея думи на Всевишния, които гласят:

“Той е, Който прогони от домовете им при първото изселване неверниците сред хората на Писанието. Вие не мислехте, че ще излязат, а те мислеха, че крепостите им ще ги защитят от Аллах. Но повелята на Аллах дойде при тях оттам, откъдето не очакваха, и всели в сърцата им ужас, та разрушиха своите домове със собствените си ръце и с ръцете на вярващите. Поучете се, о, зрящи хора! И ако Аллах не им бе предписал отпращане, щеше да ги мъчи в земния живот, а в отвъдния за тях е мъчението на Огъня.”

[59:2-3]

4. Сражението срещу съюзените племена

Известно е още като “Сражението с рова”. То станало през месец Шауал, на петата година от хиджрата и причината за него била, че когато бил изселван родът Надир, някои от неговите водачи пристигнали в Мека, за да се обърнат към курайшите и да ги уговорят да се бият срещу Пратеника, при което те се съгласили. След това водачите на евреите отишли в Гатафан, където получили съгласието и на родовете Фазара и Мура, и Ашжа. И така, всички те набрали смелост и се отправили към Медина. Когато Мухаммад, Аллах да го благослови и с мир да го дари, чул за техния поход, той помолил за съвет своите сподвижници и Салман го посъветвал да изкопаят ров около Медина. Тогава Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, наредил да изкопаят рова и сам взел участие в това. А когато курайшите и съюзните им племена, които били с тях, пристигнали, те били поразени от рова, който видели, защото това било нещо непознато за арабите. Съюзените племена наброявали десет хиляди души, а мюсюлманите били едва три хиляди. Междувременно Хуйай ибн Ахтаб, единият от евреите, които настроили курайшите и съюзните им племена срещу мюсюлманите, вече бил отишъл при Кааб ибн Асад най-знатния в рода Курайза и поискал от него да наруши договора, сключен между рода му и мюсюлманите. Той дълго го увещавал, докато накрая курайзите склонили да нарушат договора, присъединили се към съюзените племена и така положението на мюсюлманите станало особено тежко.

Пророкът мислел да сключи мир с рода Курайза срещу една трета от плодовата реколта на Медина, но помощниците (ансарите) не били съгласни с това, защото били твърде горди със своята религия, за да търпят подлостите на онези предатели, които изменят на споразуменията и договорите. След това битката започнала, като някои от конниците на многобожниците успели да прескочат рова на едно от тесните му места, но мюсюлманите излезли насреща им и ги отблъснали. После при Пратеника се появил Нуайм ибн Масууд ибн Амер, който му съобщил, че е приел Исляма и че сънародниците му не знаят за това, че е приятел на рода Курайза и че те му вярват и му се доверяват. След това той казал на Пратеника: “Нареди ми каквото пожелаеш!” А Пратеника му отвърнал: “*Ти вече си един от нас. Омаломощи ги в наша полза, ако можеш! Войната това е надлъгване.*” Тогава Нуайм използвал своята хитрост и всял раздор между курайшите, техните съюзници и рода Курайза, като вселил в душите на всяка една от страните съмнение по отношение на другите. А Аллах изпратил срещу съюзените племена силен вятър в една студена зимна нощ, който започнал да преобръща котлите им и да разкъсва шатрите им. Това изпълнило с ужас душите им и

те още същата нощ си заминали. А когато настъпило утрото и мюсюлманите погледнали навън, там вече нямало никого.

За това сражение в Своето Свещено писание Всевишният е низпослал следното:

“О, вярващи, помнете благодатта на Аллах към вас, когато насреща ви настъпиха с войски, а Ние пратихме срещу им вятър и войски, които не видяхте. За вашите дела Аллах е зрящ. Когато настъпиха и отгоре, и отдолу срещу вас, и когато погледите се вцепениха и сърцата заседнаха в гърлото, и допуснахте за Аллах различни догадки, там вярващите бяха изпитани и разтърсени от силно сътресение.”

[33:9-11]

По-нататък той описва помислите на лицемерите, тяхното отстъпничество и оттеглянето им от самата битка, а след това, говорейки за правоверните, казва:

“И когато вярващите видяха племената, рекоха: “Това е, което ни обещава Аллах, и Неговият Пратеник. Казва истината Аллах, и Неговият Пратеник.” И това им надбави само вяра и покорност. Сред вярващите има мъже, предани в своя обет към Аллах. Някои от тях загинаха в изпълнение на дълга си, а други още чакат. И с нищо на това не измениха, за да награди Аллах преданите за предаността им и да накаже лицемерите, ако пожелае, или да им приеме покаянието. Аллах е опрощаващ, милосърден. Аллах върна неверниците с тяхната ярост. Те не получиха никакво благо. Достатъчен бе Аллах за вярващите в сражението. Аллах е всемогъщ.”

[33:22-25]

5. Сражението срещу рода Курайза

То станало на петата година от хиджрата непосредствено след сражението срещу съюзените племена. Причината за него била, че Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, разбрал каква мерзост и коварство таят в душите си евреите от рода Курайза и как съглашателстват те с курайшитите и техните съюзници. Когато се разгоряла битката срещу съюзените племена, му съобщили, че Курайза са нарушили договора с него, а те съжителствали в Медина с Пратеника, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и възнамерявали да извършат такова голямо зло, което, ако не беше завършила битката срещу съюзените племена по този щастлив начин, щеше да доведе до избиването на всички мюсюлмани. Като разбрал всичко това, Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, решил да накаже тези изменници и предатели и да очисти от тях Медина мястото, от което той водел своята свещена война и отправял призива си към Аллах. С това той целял да не позволи да се появят отново благоприятни за тях условия, за да не се надигнат те срещу своите съседи мюсюлмани и да не ги унищожат, защото такава е подлата и коварна природа на евреите.

Позовавайки се на Аиша, Аллах да е доволен от нея, ал-Бухари разказва: Когато Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, се върна от

“Битката с рова”, остави оръжието си и извършил ритуалното измиване. Пред него се появил ангел Джибрил, чиято глава била прашина и му казал: “Оставил си оръжието си, но аз все още не съм.” “Накъде (да вървим)?” запитал го Мухаммад, а той му отговорил: “Ето там” и посочил към рода Курайза. “Така разказала Аиша Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, тръгна на път, за да се сражава с тях.”

Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, наредил на онзи, който призовавал хората към молитва да не се извършва следобедната молитва, докато не стигнат при рода Курайза. След това той повел хората си, а Али, Аллах да е доволен от него, носел знамето на Пророка. Три хиляди мюсюлмани потеглили за това сражение и с тях имало тридесет и шест коня. Когато Али, Аллах да е доволен от него, се приближил до укреплението на рода Курайза, ги чул да изричат обидни думи за Мухаммад, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и неговите съпруги. Тогава той съобщил за това на Пророка, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и го помолил да не се доближава до тези отвратителни хора, ала Мухаммад, мир нему, му отговорил, че като познава изпълнените им с лицемерие и подлизурство нрави, е сигурен, че когато го видят, ще си глътнат езиците и няма да кажат нищо от това, което Али е чул. И така, когато те го видели, били изключително любезни към него, както предрекъл и самият той, Аллах да го благослови и с мир да го дари. След това мюсюлманите започнали да ги държат в обсада, която продължила двадесет и пет дни. Но когато положението им станало непоносимо, те се обърнали към Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, за да реши съдбата им. Той обаче от своя страна предоставил това решение на Саад ибн Муаз, най-знатния сред аусите, тъй като Курайза били съюзници на аусите. Саад отсъдил да бъдат убити воините, да бъдат взети в плен децата им, а имуществото им да бъде разделено. Пратеникът на Аллах изпълнил неговото решение и с това в Медина и нейните околности веднъж завинаги бил сложен край на сплетните, интригите и коварните съзаклятия, които евреите устройвали против Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари.

И по повод на това сражение били низпослани знамения от Свещения Коран, които свидетелстват за коварството на евреите, за това как те нарушавали споразуменията и отстъпвали от редиците на мюсюлманите по време на сражението срещу съюзените племена. Тези знамения гласят следното:

“И група от тях рече: “О, жители на Ясриб, [тук] няма място за вас, върнете се!” И част от тях помоли Пратеника за разрешение [да се върнат] казвайки: “Незащитени са ни домовете.” А не бяха те незащитени. Искаха само да избягат. И ако се нахлуе срещу тях от краищата [на града] и после бъдат подтикнати към бунт, несъмнено ще го направят. И само малко ще се забавят в това. И преди бяха дали обет на Аллах, че не ще обърнат гръб. За обета пред Аллах се търси отговорност. Кажете: “Не ще ви е от полза богатството, ако бягате от смъртта или убийството. И тогава ще бъдете оставени да се наслаждавате само за кратко.”

[33:13-16]

Така Всевишният говори, докато накрая завършва темата със следните знамения

“Онези от хората на Писанието, които подкрепяха [неверниците], Той смъкна от техните крепости и хвърли в сърцата им ужаса. Една част

вие убихте и друга част пленихте. Той ви остави в наследство земята им, домовете, имотите и земя, на която още не сте стъпили. Аллах над всяко нещо има сила. ”

[33:26-27]

6. Сражението при ал-Худайбия

То станало през месец Зу-л-хиджа, на шестата година от хиджрата. Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, видял в съня си как той и неговите сподвижници влезли в Каабата в безопасност, как са обръснали и подстригали косите си и не се страхуват от нищо. Тогава той наредил на хората да се подготвят за път, за да отидат в Мека и да извършат поклонение (Умра) в светите места. С това той не искал да води война срещу курайшите, не искал да се пролива кръв. С него тръгнали преселниците (мухаджирите) и помощниците (ансарите), водени от силното желание да видят Свещения дом на Аллах, след като били лишени от това в продължение на цели шест години. С тях потеглили и онези бедуини, които изявили желание за това. А той, Аллах да го благослови и с мир да го дари, подкарал със себе си камилите и добитъка, защото искал да изрази своята почит и благоговение пред Каабата. По случай поклонението (Умра) той облякъл ихрама на мястото, наричано Зул Хулайфа, за да разберат хората, и най-вече курайшите, че той не иска кръвопролитие. Броят на хората, които били тръгнали с него, бил около хиляда и петстотин. Те не носели със себе си друго оръжие, освен това, което било необходимо на пътника в онези времена затъкнат в ножницата меч и нищо повече. Така те вървели, докато стигнали Асфан. Там при тях дошъл един човек, който казал на Мухаммад следното: “Тези курайши вече са чули за твоето идване, наизлезли са, облекли са тигрови кожи и се кълнат в Аллах, че ти никога няма да влезеш в Каабата, щом те са там. ” А Пророкът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, отвърнал: “Горко им на курайшите измъчвала ги е войната! Какво ще им стане, ако ме оставят сам срещу останалите араби?! Ако те (останалите араби) ме поразят, ще са сторили това, което [курайшите] са желали, но ако Аллах ми помогне да ги победя, те всички наведнъж ще бързат да приемат Исляма. А ако не сторят това, ще воюват и силни ще бъдат... , но какво си мислят курайшите? Заклевам се в Аллах, аз не ще престана да отдавам всичките си сили за онова, заради което Аллах ме е изпратил, докато не ме доведе Аллах до победа или не се отдели главата от тялото”.

Когато той пристигнал в ал-Худайбия едно място в близост до Мека, намиращо се в момента между нея и пътя за Джидда, при него дошли няколко мъже от рода Хузаа и го запитали за причините за неговото пристигане. Той им съобщил, че е дошъл единствено, за да посети Каабата и да направи поклонение (Умра) в светите места. Тогава те се завърнали и казали на курайшите: “Прибързвате с решението си за Мухаммад. Той не е дошъл да пролива кръв, а е пристигнал, за да посети Каабата. ” А те казали: “Не, кълнем се в Аллах, той никога не ще влезе в нея със сила, щом ние сме тук, и няма да дадем повод на арабите да разказват за нас, че сме го пуснали. ”

След това те изпратили Уруа ибн Масууд ас-Сакафи, за да разговаря с Пратеника на Аллах по този въпрос. И след като Уруа побеседвал с някои от сподвижниците на Пророка и поспорил с тях, той се завърнал при курайшите и им разказал за това каква любов изпитвали тези хора към Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, как го почитали и уважавали те и как силно желали да живеят в мир и

благочестие заедно с него. Курайшите се отказали от намеренията си. После Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, изпратил Осман ибн Аффан при жителите на Мека със задачата да потвърди пред тях целта, с която са пристигнали Пратеника на Аллах и неговите сподвижници. Но Осман се забавил и сред мюсюлманите се разпространил слухът, че той е убит. Тогава Пратеникът на Аллах заявил: *“Няма да си тръгнем, докато не воюваме с тях.”* Той призовал мюсюлманите да се закълнат, че ще водят свещена война и не ще щадят живота си по пътя към Аллах. И те се заклели пред него там, под едно от акациевите дървета, че няма да отстъпят назад, докато не постигнат мира или не загинат за вярата. Или щяло да се подпише договор, или да се воюва. А когато курайшите научили за тази клетва, те се изплашили и решили да сключат примирие с него, според което той да се върне обратно през тази година и да дойде пак през следващата, за да престои в Мека три дни. Той и хората му можели да носят само походно въоръжение, включващо копието и намиращия се в ножницата меч. Така курайшите изпратили Сухайл ибн Амр, за да сключи примирието. Когато то вече било факт, всъщност съдържало това, което курайшите пожелали войната между двете страни да бъде отложена за срок от десет години; онзи, който избяга от Мухаммад и отиде в Мека, да не бъде връщан обратно; а онзи, който избяга от Мека и отиде при Мухаммад, да бъде връщан обратно на меканците. Това било голям удар за мюсюлманите и някои от тях започнали да спорят с Пророка, Аллах да го благослови и с мир да го дари, относно условията на това споразумение. Сред най-ревностните от тях бил Омар, който стигнал дотам, че принудил Пратеника да заяви: *“Аз съм роб на Аллах и Той не ще ме остави сам.”* След това Пратеникът наредил на своите сподвижници да се откажат от поклонението (Умра) в светите места. Те не изпълнили заповедта, тъй като вълна от болка ги била заляла заради това, че им било попречено да влязат в Мека, и заради тежките за тях условия, които предвиждало това мирно споразумение. Затова Пратеника, мир нему, дал пример постригвайки косата си и пръв се отказал от поклонението (Умра), след което всички мюсюлмани го последвали. А по-късно станало ясно каква е ползата от тези условия, които мюсюлманите така трудно приели. С тях Пратеникът се съгласил, защото бил далновиден и проницателен и защото Божието откровение го подпомагало, като го дарявало с разум, който направлявал неговите дела и мисли.

Сам Аллах е нарекъл тази битка “явна победа”, когато изпращайки Своите знамения в главата “Победата”, казва:

“Ние ти дарихме [о, Мухаммад] явна победа, за да опрости Аллах твоите предишни грехове, и следващите, и за да довърши Той Своята благодат към теб, и за да те насочи по правия път, и за да те подкрепи Аллах с могъща подкрепа.”

[48:1-3]

След това, като разказва за клетвата, положена пред Пратеника, Аллах да го благослови и с мир да го дари, Той казва:

“Онези, които заявяват вяроност към теб [о, Мухаммад], те заявяват вяроност към Аллах. Ръката на Аллах е върху ръцете им. А който наруши, само в ущърб на душата си нарушава. А който изпълнява обета си пред Аллах, Той ще му дари огромна награда.”

[48:10]

Хората, които положили своята клетва под дървото, предизвикали у Него огромно задоволство и по този повод Той низпослал следното знамение:

“Аллах бе доволен от вярващите, когато ти заявиха вяност под дървото [о, Мухаммад]. И узна Той какво имат в сърцата си. И спусна Той спокойствие над тях. И им въздаде близка победа.”

[48:18]

По-нататък Всевишният говори за видението на Пратеника, Аллах да го благослови и с мир да го дари, което станало причина за сражението при ал-Худайбия. В това Свое знамение Той казва:

“Аллах превърна съновидението на Своя Пратеник в истина. “Ще влезете в Свещената джамия, ако Аллах е пожелал, в безопасност, с бръснати глави или подстригани, без да се страхувате.” И знае Той, каквото вие не знаете. И освен това ви отреди близка победа.”

[48:27]

Това навярно е намек за завоюването на Мека, което, както ще отбележим в частта за поученията и поуците, ако бъде волята Божия, е един от плодовете на примирието при ал-Худайбия. После следва знамение, в което Всевишният утвърждава надмощието и победата на Исляма. Там Той казва:

“такъв бе обичаят на Аллах и преди. И ти не ще откриеш промяна в обичая на Аллах.”

[48:23]

Такава е истината и изказана е тя от Всемогъщия Аллах.

7. Сражението при Хайбар

То станало в края на месец ал-Мухарам, на седмата година от хиджрата.

А Хайбар е един голям оазис, разположен на сто мили северно от Медина по посока на областта аш-Шам, която по онова време била населена от евреи.

Причината за това сражение била, че Пророкът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, след като се подсигурил срещу опасността, идваща от курайшите, чрез сключеното при ал-Худайбия мирно споразумение, решил да разреши проблема с намиращите се около Медина еврейски групировки. Самата Медина той вече бил прочистил от евреите. А в Хайбар евреите разполагали с непристъпни укрепления, в които имало около десет хиляди воители, въоръжени с огромно количество оръжие и боеприпаси. Това били хора коварни, злобни и измамни, поради което било крайно наложително да бъде уреден проблемът, който те представлявали, преди да се превърнали в източник на размирици, които да обезпокояват мюсюлманите в тяхната

столица Медина. Ето защо Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, взел решение да излезе на бой срещу тях в края на месец ал-Мухарам. Той тръгнал към тях с хиляда и шестотин војни, двеста от които били на коне, а от хората от околностите успял да привлече със себе си онези, които станали свидетели на споразумението при ал-Худайбия. Когато се приближил до Хайбар, той казал на своите сподвижници: “Спрете!” След това отново продължил да говори, като казал: *“О, Аллах, Господарю на небесата и на онова, което се намира под тях; Господарю на земите и на онова, което се намира върху тях; Господарю на сатаните и на онези, които вкарват в заблуда; Господарю на ветровете и на онова, що вее и отнася; молим се на Теб, о Аллах, за доброто на това село, за доброто на хората му и на туй, що е в него; и при Теб търсим убежище, от неговите злини, от злините на хората му и на туй, що е в него! Вървете напред в името на Аллах. ”*

Когато пристигнали в селото, Пророкът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, слязъл от камилата си, и казал и на ал-Хаббаб ибн ал-Мунзир да слезе до едно от Хайбарските укрепления, което наричали “Укреплението ан-Нутат”, а дружината му струпала там своята бойна мощ. Ал-Хаббаб ибн ал-Мунзир обаче ги посъветвал да заобиколят това укрепление, защото той добре познавал качествата на стрелците зад стените му и знаел, че по-далечен и по-точен мерник от техния, воините на никой друг род не притежавали. Освен това тяхното укрепление било разположено по-високо от позициите на мюсюлманите и оттам стрелите им можели да достигнат твърде бързо до мюсюлманските редици. Още повече, че през нощта те можели да изненадат мюсюлманите, прикривайки се зад многото палмови дървета. Като изслушал това Пратеника, той и мюсюлманите се преместили на друга позиция. След това започнали битките, при които мюсюлманите завладявали укрепление след укрепление, докато останали незавладяни само две укрепления. Хората зад стените им поискали да сключат примирие, за да се спре по-нататъшното кръвопролитие и да останат живи децата им, като при това те да напуснат земята на Хайбар заедно с децата си и всеки от тях да вземе със себе си само по една дреха. Мухаммад приел тези условия и сключил мир с тях, за да не обвиняват Аллах и Неговия Пратеник, та дори и да са прикрили нещо. После те напуснали укрепленията и мюсюлманите намерили в тях много оръжия и голямо количество свитъци от Петокнижието. По-късно евреите дошли да си поискат книгите и Пророкът заповядал да им ги върнат. Броят на убитите в тази битка евреи достигнал деветдесет и трима души, а загиналите за вратата мюсюлмани били петнадесет

8. Сражението при Му’та.

То станало през месец Джумада-л-Ула, на осмата година след хиджрата, а Му’та било едно село, разположено в близост до областта аш-Шам и на югоизток от Мъртво море, село, което днес наричат ал-Карак. Причината за това сражение била следната:

Пратеникът изпратил ал-Харис Ибн Умайр ал-Азди с послание до емира на Бурса, който бил от страна на император Иракли. Името му било ал-Харис ибн Абу Шамър ал-Гассани. В това послание Мухаммад го призовал да приеме Исляма и то било едно от многото послания, които той, мир нему, бил изпратил до царете по света и емирите на арабите, след сключването на примирието при ал-Худайбия. И така, когато един от представителите на арабските емири гасасини, които били васали на византийския

император, се спрял в Му'та, той срещнал Харис ибн Умайр и го запитал: “Накъде си тръгнал? Ти навярно си от пратениците на Мухаммад?” “Да” отговорил му ал-Харис. Тогава емирът го убил, като заповядал да го завържат и да му строят гръбнака. Това обаче стигнало до Пратеника, Аллах да го благослови и с мир да го дари, и силно го разтревожило, защото дотогава не бил убиван негов пратеник. Затова той събрал войска от мюсюлмани, които наброявали три хиляди души. Поставил начело им Зайд ибн Хариса и им заръчал, ако загине Зайд, да поставят начело си Джаффар ибн Абу Талиб, а ако загине и той, да го замести Абдуллах ибн Рауаха. Мухаммад наредил на Зайд да отиде на мястото, където загинал ал-Харис ибн Умайр, и да призове хората, които намери там, да приемат Исляма. Ако го сторят добре, но ако откажат, вярващите да помолят Аллах за помощ, защото в този случай Пророкът заръчал на Зайд да се сражават срещу тях. А на останалите той завещал следните свои думи:

“Повелята ми към вас е да бъдете богобоязливи; да бъдете добри към мюсюлманина, който е с вас; да воювате в името на Аллах, по пътя на Аллах с онзи, който не вярва в Аллах; да не постъпвате като предатели; да не крадете; и да не убивате нито деца, нито жени, нито немощен старец, нито пък отшелник в манастир; и да не отсичате палми и дървета, нито пък да разрушавате постройки!”

След това войската потеглила, уповавайки се на Божията благословия, и сам Пратеникът я изпратил. Когато пристигнали в Маан, до тях достигнала вестта, че император Иракли е събрал огромна войска и се е установил на лагер там, намиращ се в Ард ал-Балка⁵. Тази войска била съставена както от византийци, така и от приели християнството араби. Тогава мюсюлманите започнали да се съвещават и намислили или да поискат от Пратеника подкрепления, или да изчакат друга негова заповед и да я изпълнят. Абдуллах ибн Рауаха обаче им казал: “Заклевам се в Аллах, че онова, което ненавиждате, е същото онова, заради което сте тръгнали. Нали сте готови да дадете живота си за вярата. А ние не воюваме с хората нито чрез много бойци, нито чрез голяма сила; ние воюваме с тях чрез религията, с която Аллах ни е удостоил. Затуй нека бъде едното от двете блага или да победим, или да умрем в името на Аллах!” След това останалите мюсюлмани се съгласили с думите му и всички решили да влязат в бой. Така се започнала битката и Зайд се сражавал в нея, докато бил убит. След него знамето поел Джаффар ибн Абу Талиб, който отначало се сражавал върху коня си, но после бил принуден да слезе от него, като продължил да се сражава. Тогава отсекли дясната му ръка, ала той грабнал знамето с лявата. Отсекли и лявата му ръка, но той притиснал знамето към гърдите си и продължил да го държи, докато паднал убит, Аллах да е доволен от него, и по тялото му имало седемдесет и няколко рани, направени от мечове и копия. След това знамето взел Абдуллах ибн Рауаха, който се сражавал, докато бил убит. После обаче мюсюлманите решили командването на войската да бъде поето от Халид ибн ал-Уалид, който, макар че участвал в своята първа битка за Исляма, продължил и тук да използва учението си, чрез което успял да спаси ислямската войска от гибел и да я върне в Медина.

Това била първата битка, която мюсюлманите водели извън пределите на Арабския полуостров срещу византийците. Тя била наречена “сражение”, макар че Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, не взел участие в нея, поради огромния брой на участвалите в нея воители, който достигнал три хиляди души. Това се различавало съществено от броя на участвалите в така наречените “походи”.

Заради стореното в тази битка Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, дал на Халид ибн ал-Уалид прозвището “Меч на Аллах”.

9. Сражението на победата (ал-Фатах)

Става дума за сражението, довело до завоюването на Мека. Това се случило през месец Рамадан, на осмата година след хиджрата и причината за него била следната:

Сключеното при ал-Худайбия примирие позволило на всяко арабско племе, ако пожелае, да се присъедини към съюза на Пратеника на Аллах или към този на курайшите. Така родът Бакр избрал да влезе в съюз с курайшите, а племето Хузаа предпочело да се съюзи с Пратеника на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари. През тази осма година след хиджрата, родът Бакр нападнали Хузаа и убили около двадесет от мъжете им. Курайшите помогнали на родът Бакр с пари и оръжие. Когато това достигнало до ушите на Пратеника, Аллах да го благослови и с мир да го дари, то предизвикало у него силен гняв и той започнал да се готви за война с курайшите. Не желал обаче да разкрива намеренията си пред хората, за да не разберат курайшите за това и да не си позволят да безчинстват в този свещен град. Ала междуременно Хатеб ибн Абу Балтаа ал-Бадри изпратил тайно писмо до Мека, в което съобщавал на курайшите за намеренията на Пратеника срещу тях. Аллах обаче уведомил Своя Пратеник за това писмо и той изпратил няколко от своите сподвижници да настигнат жената, която го носила, и да я претърсят. Те открили писмото. Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, извикал при себе си Хатеб и го запитал: *“Какво те накара да сторши това?”* А онзи му отговорил: *“О, Пратенико на Аллах, заклевам се, че аз съм човек вярващ в Аллах и Неговия Пратеник. Какъвто бях преди, такъв съм и сега. При мен не е настъпила ни най-малка промяна. Ала не съм мъж от знатен род и знатно коляно. При курайшите имам дете и роднини. Страхувам се заради мен да не им причинят зло.”* Тогава Омар казал: *“О, Пратенико на Аллах, остави ме да отсека главата му. Наистина този човек е проявил лицемерие”*. А Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, казал: *“Той е участвал при Бадр. А не знаеш ли, че за онези, които са били при Бадр, Аллах е казал: “Правете каквото искате, аз вече ви простих!”*

След това Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, тръгнал от Медина на десетия ден от месец Рамадан. По пътя той развалил поста си. Същото направили и хората, които били с него, поради негодите и лишенията, с които било съпроводено тяхното пътуване. На тръгване от Медина те били около десет хиляди души, но по пътя към тях се присъединили и някои други арабски племена. При Мур аз-Захран охраната на Пратеника се натъкнала на Абу Суфян и на още двама души с него, пленила ги и ги завела при Пророка, Аллах да го благослови и с мир да го дари. Тогава Абу Суфян приел Исляма, а ал-Аббас, когото Пратеникът срещнал по пътя вече приел Исляма и преселващ се в Медина, казал: *“Абу Суфян е човек, който обича да го хвалят, за това направи нещо, с което той да се гордее!”* И Мухаммад, Аллах да го благослови и с мир да го дари, заявил: *“Който влезе в дома на Абу Суфян, той е в безопасност.”* После войската стигнала Мека и глашатаите на Пратеника разгласили следното: *“Който влезе в дома си и заключи вратата си, той е в безопасност. Който влезе в Свещената Джамия, и той е в безопасност. Който влезе в дома на Абу Суфян, също е в безопасност.”* Всички сторили това, с изключение на петнадесет души, които били извършили големи престъпления спрямо Исляма и Пратеника. След това Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, влязъл в Мека, яздейки камилата си, приведен над седлото, като челото му едва не докосвало гърбицата е в израз на благодарност към Аллах за тази най-голяма победа. После Пратеникът обиколил Свещения Божи дом, унищожил идолите около него, които били триста и

шестдесет на брой, а след това влязъл в Каабата и се помолил в нея, извършвайки две коленопреклонения. После той застанал на входа ъ, а курайшите следели всяка негова крачка. В този момент той им казал следното: *“Е, народе на Курайши, какво си мислите, че ще направя с вас?”* Отвърнали му: *“Добро, ти си благороден брат и син на благороден брат.”* Тогава Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, им казал: *“Днес ви казвам това, което моят брат Юсуф беше казал преди. А то гласи:*

“Рече: “Няма укор днес към вас. Аллах да ви опрости! Той е Най-милосърдния от милосърдните. Идете, вие сте свободни.”

[12:92]

След това хората се насъбрали, за да положат клетва пред Пратеника, Аллах да го благослови и с мир да го дари, че приемат Исляма. И седнал Пратеникът на хълма ас-Сафа, а те стояли отсреща му, и започнал той да приема обетите им, че ще се вслушат в думите на Аллах и Неговия Пратеник и ще им се подчиняват, доколкото е по силите им. Първи се заклели мъжете, а след това дошъл редът и на жените, но с нито една от тях Пророкът не се ръкувал. Сред тези, чиито обети приел, била и Хинд, жената на Абу Суфян, за която Пратеникът бил обявил, че ще отнеме живота ъ, така както бил обявил и за други в деня на завоюването на Мека. Когато я познал, той ъ простил и тя положила клетвата си.

В този ден Пратеникът наредил на Билал да призове хората към обедна молитва от покрива на Каабата. Това изпълнило с гордост сърцата на присъстващите там курайши, след като приели Исляма, а Пратеникът умишлено сторил така поради своята огромна мъдрост и проникновеност.

10. Сражението при Хунайн

То станало на десетия ден от месец Шауал, в осмата година от хиджрата и няколко дни след завоюването на Мека. Причината за него била, че когато Аллах предал Мека в ръцете на Своя Пратеник, водачите на племаната Хауазин и Сакиф си помислили, че Пратеникът, след като приключи с Мека, ще се насочи към тях. Затова те решили да го изпреварят и да тръгнат на бой срещу него. Начело си те поставили Малик ибн Ауф, който бил тогава тридесетгодишен. Той им заповядал да поведат със себе си в битката жените и децата си, вещите и добитъка си, за да ги направи това по-непоколебими в боя. Броят на воините им в тази планирана битка бил между двадесет и тридесет хиляди души. От своя страна Пратеникът изразил решимостта си да излезе в бой срещу тях и повел със себе си всички, които били в Мека: неговите сподвижници, които пристигнали с него за завоюването на Мека; и присъединилите се към тях нови мюсюлмани. Така Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, се отправил на път и стигнал в долината Хунайн.

На разсъмване, срещу него и хората му се изправили хауазините и техните съюзници. Тогава мюсюлманите ги нападнали, те се огънали и започнали да отстъпват. Мюсюлманите обаче се увлекли да събират трофеи, което позволило на многобожниците да ги засипят със стрели и да ги разпръснат. Меканците и новите

мюсюлмани избягали, но Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, останал непоколебим върху своето муле, като казал: *“Аз съм Пророкът и това е истина, аз съм синът на Абдулмутталиб.”* Сред мюсюлманите се бил разпространил слухът, че Пророкът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, е убит. Това накарало мнозина от тях да захвърлят отчаяно оръжието си, но една група от преселници (мухаджири) и помощници (ансари) продължили да се бият около Мухаммад. Ал-Аббас, който имал силен глас, започнал да призовава мюсюлманите с думите: *“Пратеникът на Аллах е жив.”* Тогава онези, които били побягнали, започнали да се връщат; увеличил се броят на правоверните и те успели да надделеят за втори път. След това продължили да преследват враговете си, като ги убивали и пленявали, а броят на взетите трофеи достигнал огромни размери. Пророкът ги разделил така, че да спечели сърцата на новоприелите Исляма, на ансарите той не дал нищо, защото се уповавал на тяхната вяра и на предаността им към Исляма.

По повод на тази битка били низпослани следните знамения от Корана:

“Аллах ви помогна на много места и в Деня на Хунайн, когато ви възхити вашата многобройност. Ала тя не ви спаси от нищо. И отесня за вас земята, въпреки че е просторна. После обърнахте гръб в бягство.”

[9:25]

“После Аллах низпосла успокоението Си на Своя Пратеник и на вярващите. И низпосла воини, които вие не видяхте, и наказва онези, които не повярваха. Това е възмездието за неверниците.”

[9:26]

Това сражение било последната значима битка между мюсюлманите и многобожниците. Малко след него арабите изпочупили своите идоли и започнали да се присъединяват към ислямската религия.

11. Сражението при Табук

Известно е още като “Сражението в несгодите” (*“Газуат ал-усра”*) . То станало през месец Раджаб, на деветата година след хиджрата.

Табук е едно място, разположено между намиращата се в земята на ал-Хиджаз Уади ал-Кура и областта аш-Шам. Причината за това сражение била, че византийците били събрали огромна войска в областта аш-Шам, в редиците на която били и племената Лахм, Джузам, Амила и Гассан, които били от християнските араби. Целта на Иракли била да нападне Медина и да унищожи зараждащата се държава на Арабския полуостров, известията за победите на която пораждали страх и ужас в сърцето на императора. Като разбрал това, Пратеникът на Аллах призовал хората си да тръгнат на бой. А имало голяма жега. Истинските правоверни откликнали с готовност на този призив, някои от тях обаче предпочели да не отиват, а те били от крепките във вярата. Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, призовал богатите да подготвят войската в тези времена на несгоди и тогава хората донесли много пари. Абу

Бакр дал всичките си пари, които наброявали четиридесет хиляди дирхама; Омар дал половината си пари, а Осман направил огромно дарение, чрез което успял да подготви една трета от войската. В този ден Пратеникът на Аллах, Аллах да го благослови и с мир да го дари, го благословил и казал: *“Каквото и да стори Осман от днес нататък, то не ще му навреди.”* Дошли и много от бедните сподвижници на Пророка, които не намирали у себе си нищо, с което да помогнат, а Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, им казал: *“Не намирам в какво да ви упрекна”*. Тогава те си тръгнали и очите им били пълни със сълзи от мъка по това, че нямат какво да дадат за общото дело. Осемдесет и няколко души от лицемерите обаче открито заявили, че няма да отидат, а много от бедуините се оправдали пред Пророка, като му поднесли своите фалшиви извинения, които той, Аллах да го благослови и с мир да го дари, приел.

И така, Пратеникът, Аллах да го благослови и с мир да го дари, потеглил на път и с него имало тридесет хиляди души бойци и десет хиляди коня. Това била най-голямата войска, която арабите били виждали до този момент. Когато стигнал Табук, той престолял там около двадесетина нощи и, след като не бил провокиран от никого, не влязъл в бой.

Това било последното от сраженията на Пророка, Аллах да го благослови и с мир да го дари. По повод и на това сражение Аллах, да бъде благославян в Своето величие, низпослал Свои знамения, две от които гласят:

“Аллах прие покаянието на Пророка, преселниците и помощниците, които го последваха в тежкия час, след като едва не се отклониха сърцата на група от тях. После той прие покаянието им. Наистина към тях Той е състрадателен, милосърден. И към тримата ⁶, които не излязоха [за битката]... Докато отесня за тях земята, макар и просторна, и душите им отесняха, и се убедиха, че няма избавление от Аллах, освен при Него. После Той се смили над тях, за да се покаят. Той, Аллах, е Приемателят покаянието, Милосърдния.”

[9:117 118]

Низпослани били и много знамения, в които се говори за отношението на лицемерите и на оправдалите се пред Пророка бедуини към това сражение. В тях се съдържа и упрек, който Аллах отправил към Своя Пратеник за това, че приел техните извинения. Всички тези знамения се намират в главата “Покаянието”.